

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om trafik- och patientskadenämnden och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om trafik- och patientskadenämnden och att lagen om trafikskadenämnden samtidigt upphävs. Meningen är att trafikskadenämnden och patientskadenämnden slås samman till trafik- och patientskadenämnden.

Trafik- och patientskadenämnden har till uppgift att ge rekommendationer till avgörande och avge utlåtanden i enskilda ersättningsärenden enligt trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen och patientskadelagen. Dessutom ska nämnden också vid behov ge allmänna rekommendationer om tillämpningen av de nämnda lagarna. Trafik- och patientskadenämndens uppgifter och befogenheter motsvarar i övrigt de nuvarande nämndernas uppgifter och befogenheter, men i trafikförsäkringsärenden utökas befogenheterna för nämnden till att omfatta också rehabilitering som ersätts enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen. Enligt förslaget ska trafik- och patientskadenämnden ha en ordförande med uppdraget som huvudsyssla som svarar för förvaltningen och verksamhetsutvecklingen. Dessutom ska nämnden ha en vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla. Nämnden kommer att bestå av två avdelningar, av vilka den ena behandlar trafikskadeärenden och den andra patientskadeärenden. Nämndens mandattid förlängs från de tre år som trafikskadenämnden och patientskadenämnden nu har till fem år, och nämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla förordnas tills vidare. Syftet med ändringarna är att förbättra nämndernas verksamhetsförutsättningar och att harmonisera de administrativa bestämmelserna om nämnderna.

Efter ikraftträdandet av trafikförsäkringslagen och lagen om Trafikförsäkringscentralen har inexaktheter i lagarna upptäckts. Därför föreslås det vissa författningstekniska ändringar i dem. De övriga ändringar som föreslås i trafikförsäkringslagen hänger samman med att trafikskadenämnden och patientskadenämnden slås samman. Ändringar som beror på sammanlagningen av nämnderna föreslås även i vissa andra lagar.

Lagen om trafik- och patientskadenämnden samt ändringarna i trafikförsäkringslagen, lagen om delegationen för personskadeärenden, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift, som har samband med den, avses träda i kraft vid ingången av 2021. De övriga lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
Innehåll	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 Nuläge och bedömning av nuläget	4
1.1 Lagstiftning	4
Trafikförsäkringssystemet och patientförsäkringssystemet	4
Trafikskadenämnden	4
Patientskadenämnden	6
Ändringsökande	7
Kraven på dataskydd	7
Behovet av ändringar i trafikförsäkringslagen	7
1.2 Praxis	8
Trafikskadenämnden	8
Patientskadenämnden	8
1.3 Bedömning av nuläget	9
Utveckling av nämndernas verksamhet	9
Behandling av personuppgifter	10
2 Målsättning och de viktigaste förslagen	11
2.1 Trafik- och patientskadenämnden	11
Nämndens behörighet och uppgifter	11
Nämndens sammansättning, förvaltning och finansiering samt behandling av ärenden i nämnden	13
Tillämpning av allmänna förvaltningslagar på nämndens verksamhet	14
Behandling av personuppgifter	15
Information	15
2.2 Övriga förslag	16
3 Propositionens konsekvenser	16
3.1 Konsekvenser för nämndens ekonomi	16
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	17
3.3 Konsekvenser för de skadelidande och för försäkringstagarna	18
3.4 Konsekvenser för företag	18
3.5 Konsekvenser för informationssamhället	19
3.6 Konsekvenser för personalen	19
4 Beredningen av propositionen	20
5 Samband med andra propositioner	21
DETALJMOTIVERING	23
1 Lagförslag	23
1.1 Lagen om trafik- och patientskadenämnden	23
1.2 Trafikförsäkringslagen	34
1.3 Lagen om Trafikförsäkringscentralen	38
1.4 Lagen om delegationen för personskadeärenden	38
1.5 Lagen om Finansinspektionen	39
1.6 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	39
1.7 Lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen	39
2 Ikraftträdande	39
3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	39
Lagförslag	43
1. Lag om trafik- och patientskadenämnden	43

RP 299/2018 rd

2. Lag om ändring av trafikförsäkringslagen	50
3. Lag om ändring av lagen om Trafikförsäkringscentralen	56
4. Lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om delegationen för personskadeärenden	57
5. Lag om ändring av 5 § i lagen om Finansinspektionen	58
6. Lag om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	59
7. Lag om ändring av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen	60
Bilagor	61
Parallelltexter	61
2. Lag om ändring av trafikförsäkringslagen	61
3. Lag om ändring av lagen om Trafikförsäkringscentralen	70
4. Lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om delegationen för personskadeärenden	71
5. Lag om ändring av 5 § i lagen om Finansinspektionen	73
6. Lag om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	74
Förordningsutkast	75
Social- och hälsovårdsministeriets förordning om trafik- och patientskadenämnden	75

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Lagstiftning

Trafikförsäkringssystemet och patientförsäkringssystemet

Trafikförsäkringen är en lagstadgad skadeförsäkring, vars syfte är att ge ett omfattande försäkringsskydd mot sak- och personskador som drabbar skadelidande vid användning i trafik av motorfordon. Samtidigt ger trafikförsäkringen ett omfattande ansvarsförsäkringsskydd för dem som orsakat en skada mot skadeståndsansvar som annars skulle uppstå för dem. Det är enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) obligatoriskt att teckna en trafikförsäkring på grund av den förstörade skaderisk som användning av motorfordon är förenad med. Försäkringen är fordonsbaserad så att försäkringen är i kraft oavsett vem som framför fordonet. Från trafikförsäkringen ersätts utöver person- och egendomsskador som orsakats andra till följd av motorfordons användning i trafik också personskador hos föraren av det fordon som orsakat skadan. Trafikförsäkringen har sålunda i huvudsak karaktären av ansvarsförsäkring men är också delvis en personförsäkring. Saksador som drabbar fordonets ägare och innehavare ersätts inte från det aktuella fordonets trafikförsäkring. Trafikförsäkringssystemet grundar sig till flera delar på Europeiska unionens lagstiftning. Försäkringsbolagen, Statskontoret och Trafikförsäkringscentralen har i uppgift att sörja för genomförandet av trafikförsäkringssystemet.

Patientförsäkringen är i likhet med trafikförsäkringen en lagstadgad skadeförsäkring. Syftet med patientförsäkringen är att ge ett täckande försäkringsskydd för en personskada som orsakats en patient i samband med hälso- och sjukvård i Finland och som anses vara en patientskada. Patientförsäkringen ger samtidigt dem som orsakat en skada ett försäkringsskydd med tanke på det skadeståndsansvar som de annars eventuellt åläggs. Enligt patientskadlagen (585/1986) är det för att garantera patienternas försäkringsskydd obligatoriskt att teckna en patientförsäkring. De samfund och privata näringsidkare som bedriver hälso- eller sjukvårdsverksamhet i Finland är skyldiga att ha en försäkring, och de ersättningar som betalas till dem som lidit skada finansieras genom försäkringspremierna. Patientförsäkringscentralen och försäkringsbolagen har till uppgift att se till att försäkringssystemet verkställs.

Både de ersättningar som betalas från trafikförsäkringen och de som betalas från patientförsäkringen grundar sig direkt på lag. Inom varken trafikförsäkringen eller patientförsäkringen kan försäkringsbolaget till exempel överföra förpliktelser som är strängare än vad som anges i lagen på försäkringstagaren, eller avtala om ersättningsförmåner som är mindre än de som anges i lagen. Trafikförsäkringarna och patientförsäkringarna är sålunda när det gäller innehållet i försäkringsskyddet likadana i alla försäkringsbolag.

Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden är enligt lagen om trafikskadenämnden (441/2002) ett organ som ska förenhetliga praxis i ärenden som gäller ersättande av trafikskada och ge utlåtanden och tillämpningsrekommendationer i dessa ersättningsfrågor. Trafikskadenämnden har dock inte behörighet att behandla sådana ersättningsärenden om yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering som försäkringsanstalter avgjort med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991).

Ett utlåtande av nämnden är en rekommendation om hur ett enskilt ärende bör avgöras. Behandlingen av ett ärende i nämnden sker skriftligen och är avgiftsfri för den som begär utlåtande. Utöver utlåtanden ger trafikskadenämnden även allmänna tillämpningsanvisningar i ärenden som gäller ersättning av trafikskador. Trafikskadenämnden tillhandahåller på sin webbplats uppdaterade tillämpningsanvisningar under rubriken Ersättningsinstruktioner och ger årligen ut publikationen ”Normer och instruktioner”, där nämndens tillämpningsanvisningar sammanställs.

I trafikförsäkringslagen finns bestämmelser om skadelidandes, försäkringstagares och övriga ersättningsberättigades rätt att begära utlåtande av trafikskadenämnden. Även försäkringsbolag och domstolar får begära utlåtande av trafikskadenämnden medan de behandlar ett ersättningsärende. I vissa fall är försäkringsbolaget skyldigt att begära utlåtande av nämnden innan det meddelar sitt ersättningsbeslut. Skyldigheten berör ärenden som gäller fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall eller dess kapitalvärde om ersättningen i stället betalas som engångsersättning, förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning, ersättning för men av en svår skada eller rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet.

Trafikskadenämnden ger inga utlåtanden i frågor som gäller trafikförsäkring, såsom frågor om tolkningen av trafikförsäkringsvillkor. I sådana frågor kan en part föra ärendet till Försäkringsnämnden för behandling. Försäkringsnämnden är en del av finansbranschens avtalsbaserade kundorganisation FINE, som är ett system för samarbete mellan myndigheter, kundföreträdande organisationer och finansbranschen. Till FINE hör också Försäkrings- och finansrådgivningen, som fungerar som rådgivningsbyrå, samt Banknämnden och Värdepappersnämnden. Försäkringsnämnden ger rekommendationer till avgörande om meningsskiljaktigheter som hänför sig till försäkringsavtalsförhållanden och gäller tolkning och tillämpning av lagen och försäkringsvillkoren. Försäkringsnämnden behandlar trafikförsäkringsärenden endast om det är fråga om en privaträttslig tvist som trafikskadenämnden inte har behörighet att behandla.

Trafikskadenämndens utlåtanden har stor betydelse vid styrningen av praxis för ersättning av trafikskador. Trafikskadenämndens verksamhet inverkar således i praktiken på de skadelidandes och försäkringstagarnas ställning. Även om trafikskadenämnden erbjuder en enkel möjlighet att få ett ersättningsärende bedömt av en opartisk instans utan risk för kostnader, är det inte egentligen fråga om ändringssökande, och nämndens beslut är inte bindande för försäkringsbolagen, Statskontoret eller Trafikförsäkringscentralen. Nämndens utlåtanden är inte verkställbara, utan enbart rekommendationer. De har inte samma rättsverkningar som en dom, utan samma ärende kan på sedvanligt sätt föras till en allmän domstol.

Statsrådet utser ordförandena, medlemmarna och ersättarna i nämnden för tre år åt gången. Trafikskadenämndens medlemmar och andra som sköter nämndens uppgifter handlar under tjänsteansvar. Trafikskadenämndens verksamhet finansieras med avgifter som tas ut hos Trafikförsäkringscentralen, via vilket de som står för kostnaderna är de försäkringsbolag som har beviljat försäkringar och, i fråga om statens fordon, Statskontoret. Bestämmelser om trafikskadenämndens förvaltning, organiseringen av dess verksamhet och information i anslutning till dess verksamhet har utfärdats i statsrådets förordning om trafikskadenämnden (551/2002).

Trafikskadenämnden är ett tvistlösningsorgan enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (nedan *ADR-direktivet*), dvs. ett så kallat ADR-organ. Direktivet ställer vissa krav på nämndens verksamhet. För det första ska de fysiska personer som ansvarar för tvistlösning ha nödvändig sakkunskap och vara oberoende och opar-

tiska. För att de som ansvarar för tvistlösning ska vara oberoende förutsätts det att de utses för en tillräckligt lång mandatperiod och att de inte kan avsättas utan skäl原因. För att de ska vara opartiska krävs det att de inte är underkastade instruktioner av någondera parten eller parternas företrädare och att den ersättning de får inte är kopplad till resultatet av förfarandet. För det andra ställer direktivet krav på ADR-organens förfaranden. Lagen om trafikskadenämnden innehöll huvudsakligen motsvarande krav som ADR-direktivet redan innan direktivet genomfördes nationellt. De mest betydande ändringar som måste göras när direktivet genomfördes gällde tiden för klagomål till nämnden samt att behandlingstiden blev 90 dagar och att parterna ska informeras.

Patientskadenämnden

I likhet med trafikskadenämnden är patientskadenämnden ett självständigt organ som behandlar patientskadeärenden och som enligt patientskadelagen har till uppgift att främja en enhetlig ersättningspraxis vid patientskador genom att ge utlåtanden och rekommendationer till avgörande i ersättningsärenden. Det är fråga om bedömningar av huruvida en skada allmänt taget är ersättningsgill och av innehållet i och beloppet av de ersättningar som ska betalas till den skadelidande.

Hela ersättningsverksamheten i patientskadeärenden har centraliserats till Patientförsäkringscentralen. Patientskadenämndens avgöranden har därför inte en lika stor betydelse för främjandet av en enhetlig ersättningspraxis som avgörandena av andra nämnder som behandlar försäkringsärenden. Eftersom patientskadenämndens behörighet gäller endast ersättningsärenden kan den inte ge rekommendationer i frågor som gäller patientförsäkring eller tillämpning och tolkning av patientförsäkringsvillkor. I dessa frågor kan försäkringstagaren föra ärendet till domstol för avgörande. Konsumenttvistenämnden och FINE:s Försäkringsnämnd behandlar inte patientförsäkringsärenden, men FINE:s Försäkrings- och finansrådgivning ger allmänna råd i patientförsäkringsfrågor.

Patientskadenämnden ger rekommendationer till avgörande på begäran av ersättningssökande, Patientförsäkringscentralen, de som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet och försäkringsbolag som ansöker om specificering av ersättningar. Patientskadenämnden får behandla ett ersättningsärende också när det gäller ersättningsgrunden, även då begäran om rekommendation till avgörande endast gäller ersättningsens storlek. Nämnden kan dessutom på begäran av en domstol eller en part ge ett utlåtande om ett ersättningsärende som behandlas i domstol. Patientförsäkringscentralen ska dock i vissa situationer begära en rekommendation till avgörande av nämnden innan ett ersättningsärende avgörs. Denna skyldighet föreligger när ärendet gäller fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående arbetsförmåga eller dödsfall.

Också patientskadenämnden har stor betydelse vid styrningen av praxis för ersättning av patientskador. Patientskadenämndens verksamhet inverkar således i praktiken på de skadelidandes och försäkringstagarnas ställning. Det som ovan konstateras om den rättsliga karaktären av trafikskadenämndens utlåtanden gäller också patientskadenämndens rekommendationer till avgörande och utlåtanden. Utöver utlåtanden och rekommendationer till avgörande kan nämnden vid behov ge allmänna tillämpningsrekommendationer i ersättningsärenden.

Behandlingen av ett ärende i nämnden sker skriftligen och är avgiftsfri. Statsrådet utser ordförandena, medlemmarna och ersättarna i nämndens sektioner för tre år åt gången. Patientskadenämndens medlemmar och andra personer som sköter nämndens uppgifter handlar under tjänsteansvar. Patientskadenämndens verksamhet finansieras med avgifter som tas ut hos Patientförsäkringscentralen, och därigenom riktas kostnaderna till de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet.

Ändringssökande

I trafikförsäkringsärenden kan ändring i försäkringsbolagets beslut sökas genom att talan väcks i tingsrätten inom tre år efter det att en part har fått besked om beslutet. På motsvarande sätt kan ändring i Patientförsäkringscentralens beslut i patientskadeärenden sökas genom att talan väcks i tingsrätten inom tre år efter det att en part skriftligen har fått besked om beslutet. I fråga om ersättningsärenden om yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering som försäkringsanstalter avgjort med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen kan ändring i försäkringsanstaltens beslut sökas genom skriftliga besvär hos försäkringsdomstolen senast den trettonde dagen efter den dag då ändringssökanden fick del av beslutet.

Kraven på dataskydd

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) och den nya dataskyddslag som godkännts av riksdagen ställer nya krav på behandlingen av uppgifter också vid nämnderna i försäkringsbranschen. Den allmänna dataskyddsförordningen trädde i kraft den 24 maj 2016, och den började tillämpas i medlemsstaterna den 25 maj 2018. Även om den allmänna dataskyddsförordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna, lämnar den medlemsstaterna nationellt spelrum i likhet med ett direktiv. Utifrån ett betänkande av en arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet bereddes en regeringsproposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 9/2018 rd). I propositionen föreslås det att personuppgiftslagen (523/1999) upphävs och att det stiftas en ny allmän lag som gäller skydd av personuppgifter, dataskyddslagen, genom vilken den allmänna dataskyddsförordningen preciseras och kompletteras.

Den allmänna dataskyddsförordningen ställer stränga krav för att behandlingen av personuppgifter ska vara laglig. Enligt förordningen är behandlingen laglig endast om åtminstone ett av villkoren i förordningens artikel 6.1 uppfylls. I artikel 9 finns dessutom särskilda bestämmelser om behandlingen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, och i artikel 10 finns särskilda bestämmelser om behandlingen av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelse. Enligt artikel 9 är särskilda kategorier av personuppgifter till exempel uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung och uppgifter om hälsa eller om en persons sexuella läggning eller sexualliv. Behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter är enligt förordningen förbjuden, om inte något av de undantag som nämns i artikel 9.2 kan tillämpas på behandlingen. Behandling av brottsuppgifter får enligt artikel 10 däremot endast utföras under kontroll av myndighet eller när behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstatens nationella lagstiftning, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. I trafikskadenämnden och patientskadenämnden behandlas personuppgifter som omfattar till exempel uppgifter om hälsa och eventuellt också andra uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter samt tidvis även brottsuppgifter. Med anledning av kraven i den allmänna dataskyddsförordningen måste nämndernas rätt att få och att behandla uppgifter granskas noggrannare än tidigare.

Behovet av ändringar i trafikförsäkringslagen

Den nya trafikförsäkringslagen trädde i kraft vid ingången av 2017. Genom lagen reformerades trafikförsäkringslagstiftningens struktur som helhet. Efter ikraftträdandet av den nya tra-

fikförsäkringslagen har man upptäckt inexaktheter i den, och det föreslås därför att det görs vissa, huvudsakligen tekniska preciseringar i lagen.

1.2 Praxis

Trafikskadenämnden

År 2017 kom det in 2 005 ärenden till trafikskadenämnden. Nämnden gav 2 012 utlåtanden och rekommendationer till avgörande. Cirka 65 procent av de givna rekommendationerna till avgörande gavs på begäran av en skadelidande eller en ersättningsberättigad och ca 35 procent på begäran av en försäkringsanstalt. Ett enda utlåtande gavs på begäran av en domstol.

Av de ersättningsärenden som behandlades gällde ca 80 procent personskador och ca 20 procent saksador. I fråga om personskador gällde flest ärenden ersättningslaget sveda och värk eller annat tillfälligt men (630 utlåtanden). I fråga om saksador gällde den största enskilda gruppen av ersättningsfrågor fördelningen av ersättningsansvaret (343 utlåtanden). De utlåtanden som gavs gällde totalt 3 291 ersättningsfrågor.

År 2017 avvek nämndens rekommendation till avgörande från försäkringsanstaltens ståndpunkt i 27 procent av fallen när det gällde separata ersättningsfrågor. Två gånger meddelade försäkringsanstalter att de inte iakttar nämndens rekommendation till avgörande till nackdel för den ersättningsberättigade. Den genomsnittliga behandlingstiden var 197 dagar mellan det att begäran om rekommendation till avgörande kom in och det att utlåtandet postades.

Vid trafikskadenämnden arbetade år 2017 utöver ordföranden med uppdraget som huvudsyssla i medeltal nio andra tjänstemän i huvudsyssla, varav sex som föredragande. Dessutom har nämnden använt en utomstående konsult för utveckling och utbildning. Trafikskadenämndens verksamhet föranledde år 2017 utgifter på ca 1,6 miljoner euro. Av beloppet föranleddes 1 miljon euro av personalkostnader, såsom löner och arvoden inklusive bikostnader till anställda i huvud- och bisyssla, sammanträdesarvoden samt arvoden till sakkunniga. Ungefär 175 000 euro utgjordes av hyra för utrymmen och ungefär 110 000 euro av kostnader för informationssystem.

Patientskadenämnden

År 2017 kom det till patientskadenämnden in 1 157 ärenden, och nämnden gav sammanlagt 1 065 rekommendationer till avgörande och utlåtanden. Av begärandena om rekommendation till avgörande lämnades 955 av patienter, 186 av Patientförsäkringscentralen och elva av försäkringstagare. Ett utlåtande gavs på begäran av domstol.

I ca 20 procent av de givna rekommendationerna till avgörande ledde begäran om rekommendation till avgörande till ett positivt resultat för den skadelidande. Patientförsäkringscentralen har iakttagit nämndens rekommendationer till avgörande. Den genomsnittliga behandlingstiden var 296 dagar.

Vid patientskadenämnden arbetade år 2017 utöver ordföranden med uppdraget som huvudsyssla i medeltal tolv tjänstemän i huvudsyssla, varav sju var föredragande och fem utgjorde kontorspersonal. Patientskadenämndens verksamhet föranledde utgifter på 1,38 miljoner euro år 2017. Av utgifterna föranleddes ca 1,13 miljoner euro av personalkostnader, ca 115 000 euro av hyra för utrymmen, därtill relaterade kostnader och utrustning och ca 30 000 euro av kostnader för informationssystem.

1.3 Bedömning av nuläget

Utveckling av nämndernas verksamhet

Trafikskadenämnden och patientskadenämnden är till sin rättsliga natur likadana, och målen för deras verksamhet är enhetliga. Dessutom grundar sig finansieringen av de båda nämnderna på liknande principer.

Både trafikskadenämnden och patientskadenämnden är små organisationer. Därför kan bland annat förändringar bland nämndernas medlemmar, föredragande med uppdraget som huvudsyssla och annan personal få betydande konsekvenser för nämndernas verksamhet, till exempel på grund av att arbetet hopas i samband med personalomställningar. Uppgiften som föredragande vid nämnderna kräver expertis i och förtrogenhet med särskilda frågor. En större organisation än de nuvarande är mer anpassningsbar till variationer i arbetsmängden och kan bättre svara på förväntningarna på exempelvis elektroniska tjänster. Vidare leder sammanslagningen av nämnderna till att man kan ta i bruk gemensamma förvaltningstjänster, informationssystem och lokaler, vilket gör verksamheten mer kostnadseffektiv.

Behandlingen av ärenden om rekommendation till avgörande kräver för närvarande praktiskt taget nästan alla tillgängliga resurser vid patientskadenämnden och trafikskadenämnden. Möjligheterna att sköta ärenden med nämnderna elektroniskt ligger inte till alla delar på motsvarande nivå som i fråga om vissa andra nämnder. Nämnderna har inte heller skapat någon extern databas över avgöranden, och det har funnits rätt sparsamt med information om nämndernas verksamhet, med undantag för trafikskadenämndens anvisningar. Försäkringskundernas, de skadelidandes och försäkringsbolagens förväntningar har dock förändrats. De vill kunna hitta mer information och statistik om till exempel nämndernas avgöranden på internet och kunna sköta sina ärenden så enkelt som möjligt. Hur lättillgänglig informationen är kan också påverka hur tillförlitlig den som begär rekommendation till avgörande upplever att nämndernas verksamhet är. Nämnderna ser alltså ut att behöva ökade resurser för att kunna svara på de nuvarande förväntningarna på information och tillgången till den.

Enligt trafikskadenämnden skulle nämnden redan nu kunna erbjuda både skadelidande och försäkringsanstalter en möjlighet att sköta sina ärenden med nämnden elektroniskt, men systemet underutnyttjas, huvudsakligen eftersom försäkringsanstalterna har sinsemellan olika tekniska krav och krav på dataskydd. Dessutom skulle informationssystemet kunna utvecklas så att de uppgifter som lagts till i skadeanmälan automatiskt överförs till nämndens ärendehanteringssystem. Patientskadenämnden får redan nu största delen av materialet från Patientförsäkringscentralen i elektronisk form. Utöver det måste nämnden dock be också andra om handlingar, bildmaterial och bemötanden. Båda nämnderna måste alltså kunna ha så flexibel och smidig kontakt som möjligt med flera olika aktörer. Därför bör nämnderna i första hand försäkra sig om att de använder uppdaterade och pålitliga system för att skicka och ta emot dokument.

Både patientskadenämnden och trafikskadenämnden har moderniserat sina webbplatser visuellt, och trafikskadenämnden har tagit i bruk en elektronisk blankett som kan användas för att begära rekommendation till avgörande av nämnden. Patientskadenämnden har ingen elektronisk blankett, men på nämndens webbplats finns en blankett i pdf-format som man kan skicka in som bilaga till ett e-postmeddelande för att begära rekommendation till avgörande. Möjligheterna att sköta ärenden elektroniskt måste dock utvecklas och förbättras ytterligare, eftersom försäkringsbranschen i praktiken helt håller på att övergå till att sköta ärenden och arbeta i

elektroniska system. I synnerhet elektroniska kontakter till försäkringsanstalterna behöver utvecklas för emottagande och skickande av uppgifter och dokument.

Att organisationen är liten har konstaterats vara ett problem också i vissa andra nämnder som behandlar ärenden om social trygghet och försäkringar. Det är inte heller kostnadseffektivt att skapa liknande informationssystem separat för flera olika nämnder. För att lösa dessa problem har man gått in för att slå samman mindre nämnder till större organisationer. Så skedde när besvärsnämnden för social trygghet och besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden slogs samman den 1 januari 2018. I den regeringsproposition som gällde sammanslagningen av besvärsnämnden för social trygghet och besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (RP 74/2017 rd) bedömdes det att man i och med sammanslagningen skulle kunna styra resurser från det administrativa arbetet till avgörandeverksamheten.

Också den privata avtalsbaserade organisationen i finansbranschen FINE har genomgått en sammanslagning 2009, då Konsumenternas försäkringsbyrå, Bankbranschens kundrådgivning och Värdepappersnämnden gick samman. I och med sammanslagningen ordnades rådgivningen och den alternativa tvistlösningen i försäkrings-, värdepappers- och bankärenden i FINE:s rådgivningsbyrå och nämnder. Nämnderna är Försäkringsnämnden, Banknämnden och Värdepappersnämnden, varav Försäkringsnämnden vidare är indelad i flera sektioner. FINE:s verksamhet styrs av sektorspecifika direktorier och en styrelse. När det gäller FINE har sammanslagningen allmänt ansetts lyckad, och den har till exempel inte lett till en försämring av kvaliteten på tvistlösningen. Dessutom har FINE under de senaste åren utvecklat sin webbplats och sina e-tjänster, såsom en elektronisk databas över avgöranden och ett elektroniskt kontaktformulär.

Behandling av personuppgifter

För att kunna ge rekommendationer till avgörande och tillämpningsanvisningar behöver nämnderna ha möjlighet att behandla såväl personuppgifter och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som också uppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser. Utan korrekta uppgifter kan inga tillförlitliga avgöranden ges.

Nämndernas rätt att behandla personuppgifter kan anses grunda sig på den allmänna dataskyddsförordningens artikel 6.1 c och e. Enligt artikel 6.1 c är behandling av personuppgifter laglig, om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige, och enligt artikel 6.1 e får personuppgifter behandlas, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Behandling av personuppgifter på dessa grunder förutsätter enligt artikel 6.3 dessutom att grunden för behandlingen fastställs i unionsrätten eller i medlemsstatens nationella lagstiftning. Bestämmelser om nämndernas uppgifter finns för närvarande i 11 a § i patientskadelagen och i 4 § i lagen om trafikskadenämnden. Bestämmelserna kan anses uppfylla kravet i artikel 6.3 på att grunden för behandlingen av personuppgifter ska fastställas i medlemsstatens nationella lagstiftning.

Nämndernas rätt att behandla de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen, såsom uppgifter om hälsa, kan anses grunda sig på artikel 9.2 g, enligt vilken uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får behandlas, om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstatens nationella lagstiftning. Bestämmelsen motsvarar till stor del artikel 6.1 e. Behandling av uppgifter med stöd av artikel 9.2 g förutsätter också att behandlingen står i proportion till det eftersträvade syftet, att den är förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och att det har föreskrivits om lämpliga åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Dessutom föreslås det i

regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning att artikel 9.1 inte ska tillämpas på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. Detta förtydligar nämndernas rätt att behandla dessa uppgifter.

Trafikskadenämndens och patientskadenämndens rekommendationer till avgörande har blivit en väsentlig del av de skadelidandes och de försäkrades rättsskydd. Rekommendationerna är visserligen inte rättsligt bindande, men de är avgiftsfria och enkla att begära, och det behövs inte nödvändigtvis något ombud vid förfarandet. Kunden kan därmed enkelt av opartiska sakkunniga få en rekommendation till avgörande i sitt ärende. Utan denna möjlighet skulle den som är missnöjd med ett ersättningsbeslut i ett trafik- eller patientskadeärende vara tvungen att väcka talan vid tingsrätten, vilket medför en betydande kostnadsrisk. Patientskadenämndens och trafikskadenämndens rekommendationer till avgörande bidrar även, så som beskrivs ovan, till att förenhetliga beslutspraxis, och nämndernas verksamhet är därför viktig också i ett bredare perspektiv. Behandlingen av uppgifter är således nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningens artikel 9.2 g, och den nytta som eftersträvas kan inte uppnås på något annat sätt.

Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser förutsätter enligt artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen att behandling av personuppgifter som utförs enligt artikel 6.1 kontrolleras av myndigheter eller att behandlingen är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstatens nationella lagstiftning. Enligt dataskyddslagen ska dataskyddsmyndigheten vara den i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda tillsynsmyndigheten, som allmänt övervakar tillämpningen av förordningen. Denna övervakning avser dock inte detsamma som myndighetskontrollen i artikel 10. Också Finansinspektionen utövar allmän tillsyn över nämndernas verksamhet, men denna tillsyn omfattar inte uttryckligen behandlingen av personuppgifter. Finansinspektionen utövar också tillsyn över försäkringsbolagen, men vid beredningen av den lagstiftning som kompletterar den allmänna dataskyddsförordningen har man ändå ansett att det behöver föreskrivas separat om försäkringsbolagens rätt att behandla brottsuppgifter. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning föreslås det att personuppgifter som rör i artikel 10 i dataskyddsförordningen avsedda fällande domar i brottmål samt överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder ska få behandlas, om behandlingen av uppgifterna regleras i lag eller föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den registeransvarige i lag. Nämndernas rätt att behandla dessa uppgifter grundar sig därmed på denna bestämmelse.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att den allmänna dataskyddsförordningen ställer nya krav på behandlingen av uppgifter och på lagstiftningen om behandlingen, men att den nuvarande lagstiftningen om nämnderna ändå i stor utsträckning motsvarar kraven i förordningen. Dataskyddslagen, som i egenskap av allmän lag kommer att tillämpas också på nämndernas verksamhet, kompletterar lagstiftningen om nämnderna i fråga dataskyddet.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Trafik- och patientskadenämnden

Nämndens behörighet och uppgifter

Det föreslås att trafikskadenämnden och patientskadenämnden slås samman. Namnet på den nya nämnden blir trafik- och patientskadenämnden. Syftet med ändringen är att förbättra

nämndens verksamhetsförutsättningar genom att skapa en större och flexiblare organisation som är mer anpassningsbar till variationer i arbetsmängden och som bättre kan svara på förväntningarna på exempelvis elektroniska tjänster. Vidare leder sammanslagningen till att man vid behandlingen av skadeärenden i de två försäkringsgrenarna kan använda gemensamma förvaltningstjänster, informationssystem och lokaler, vilket gör verksamheten mer kostnadseffektiv. Genom att slå samman nämnderna kan man även minska de utmaningar och begränsningar som de nuvarande nämndernas ringa storlek medför när det gäller att svara mot föränderliga förhållanden samt på så sätt förbättra förutsättningarna för verksamhetsutveckling i synnerhet vad gäller att utnyttja informationstekniken. Det föreslås att det i lag inte längre ska finnas särskilda bestämmelser om nämndens rättshandlingsförmåga. En juridisk person som har inrättats genom lag och som i lag ges vissa uppgifter kan anses ha rättshandlingsförmåga också utan att det uttryckligen föreskrivs.

Det faktum att 5 kap. i skadeståndslagen (412/1974) tillämpas på ersättning för personskador i fråga om både patient- och trafikskador talar också för en sammanslagning av nämnderna, varvid mer expertis inom skadeståndsrätten och inom vissa medicinska områden, såsom ortopedi och neurologi, samlas i en och samma organisation. En sammanslagning av nämnderna ökar växelverkan mellan sakkunniga som specialiserat sig på antingen patient- eller trafikförsäkringen, varvid det kan säkerställas att såväl tillämpningen av lagen som de medicinska tolkningarna i tillämpliga delar är enhetliga. Detta bidrar även till att främja likabehandling av de skadelidande. Den föreslagna ändringen innebär endast att nämndernas förvaltning slås samman, och förfarandena inom avgörandeverksamheten och beslutspraxis i fråga om patientskador och trafikskador påverkas således inte.

Vid beredningen utreddes olika alternativ för hur den nya nämndens verksamhet kan organiseras. Enligt de nuvarande nämnderna är det viktigt att skillnaderna mellan patient- och trafikskadeärenden beaktas i den nya nämnden och att det säkerställs att den nuvarande expertisen när det gäller behandlingen av ärenden kan bibehållas. Därför ansågs en modell där nämnden, på motsvarande sätt som de nuvarande nämnderna, är uppdelad endast i sektioner och har endast ett plenum inte vara fungerande. Det är motiverat med två separata avdelningar, eftersom avgörande av trafikskadeärenden och patientskadeärenden huvudsakligen kräver olika slags expertis. När patientskadenämnden och trafikskadenämnden slås samman är det också ändamålsenligt att vardera avdelningen har eget plenum som motsvarar de nuvarande nämndernas plenum. Eftersom den nuvarande trafikskadenämnden dessutom är ett ADR-organ, gör lösningen med separata avdelningar att inte hela trafik- och patientskadenämnden behöver bli ett ADR-organ efter sammanslagningen. I fortsättningen är således trafikskadeavdelningen ett ADR-organ, på vilket det tillämpas särskilda bestämmelser.

Det föreslås att trafik- och patientskadenämndens behörighet utökas jämfört med de nuvarande nämndernas behörighet, så att nämnden i fortsättningen kan behandla också ersättningsärenden om yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering som försäkringsanstalter avgjort med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen. I rehabiliteringsärenden kan ändring sökas hos försäkringsdomstolen inom 30 dagar från den dag då ändringssökanden fick del av beslutet. Rättegång i försäkringsdomstolen är avgiftsfri i sådana besvärärenden om rätt till en förmån, förmånens storlek eller återkrav av förmånen som en enskild har inlett vid försäkringsdomstolen. Eftersom tiden för sökande av ändring vid försäkringsdomstolen i rehabiliteringsärenden är kort och rättegång i rehabiliteringsärenden är avgiftsfri, lönar det sig i regel inte för en skadad person att föra sitt ärende till nämnden för avgörande, trots att tiden för väckande av talan inte löper under den tid som nämnden behandlar ärendet. En utökning av befogenheterna ger dock försäkringsbolagen en möjlighet att begära rekommendation till avgörande av nämnden innan de meddelar sitt beslut. Det föreslås däremot inte att försäkringsbolagen på motsvarande sätt som enligt 66 § i trafikförsäkringslagen ska bli skyldiga att begära utlåtande av nämnden i rehabiliteringsärenden, eftersom ändring kan sökas genom be-

RP 299/2018 rd

svär hos försäkringsdomstolen. Ändringen är motiverad också för att förenhetliga och förtydliga avdelningarnas befogenheter. Den nuvarande patientskadenämnden kan nämligen för närvarande behandla ersättningsärenden som avgjorts med stöd av patientskadelagen och som baserar sig på skadeståndslagen och betraktas som s.k. medicinsk rehabilitering, och den nya patientförsäkringslagen kommer att utöka nämndens befogenheter också till ärenden som gäller yrkesinriktad rehabilitering.

Nämndens sammansättning, förvaltning och finansiering samt behandling av ärenden i nämnden

Vid den nya trafik- och patientskadenämnden ska det utöver en ordförande med uppdraget som huvudsyssla finnas sex vice ordförande, varav en har uppdraget som huvudsyssla, fjorton andra medlemmar och tjugosex ersättare. Antalet medlemmar och ersättare blir alltså större än i den nuvarande trafikskadenämnden och patientskadenämnden sammanlagt. Detta är motiverat för att förbättra nämndens beslutskapacitet och hålla medlemmarnas arbetsbörda inom skäliga gränser. Mandattiden för den nya nämndens medlemmar blir fem år, vilket alltså är längre än de nuvarande mandatperioderna på tre år i trafikskadenämnden och patientskadenämnden. Nämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla ska förordnas tills vidare i stället för för tre år. Genom dessa ändringar strävar man efter att förbättra den långsiktiga planeringen av verksamheten och genomförandet av utvecklingsprojekt. Dessutom kan förslaget att ordförandens och en vice ordförandes anställningsförhållande i fortsättningen ska gälla tills vidare öka intresset för dessa uppdrag.

När trafikskadenämnden och patientskadenämnden slås samman ska det enligt förslaget föreskrivas att medlemmarna vid nämndens avdelning för trafikskadeärenden ska vara förtrogna med trafikskadefrågor och medlemmarna vid avdelningen för patientskadeärenden med hälso- och sjukvårdsfrågor. På detta sätt kan man garantera att motsvarande expertis och kompetens som i de nuvarande nämnderna bevaras. Vardera avdelningen ska ha separat plenum, vilket föreslås för att man ska kunna trygga kvaliteten på och särdragen hos avgörandena i de båda försäkringsgrenarna. Ärenden som gäller allmänna rekommendationer om tillämpningen av lag ska ändå behandlas vid nämndens allmänna möte, så att en gemensam linje inom nämnden kan garanteras.

Trafik- och patientskadenämnden ska enligt förslaget ledas av nämndens ordförande, som svarar för hela nämndens administrativa ärenden och för verksamhetsutvecklingen. Nämndens ordförande ska fungera som ordförande för nämndens allmänna möte och som ordförande för antingen trafikskadeavdelningen eller patientskadeavdelningen samt svara för den avdelningens avgöranden. På motsvarande sätt ska nämndens vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla fungera som ordförande för antingen trafikskadeavdelningen eller patientskadeavdelningen samt svara för den avdelningens avgöranden. Ordföranden för en avdelning ska huvudsakligen övervaka att den egna avdelningens lagtolkning är enhetlig. Nämndens ordförande ska dessutom också övervaka att hela nämndens avgöranden är enhetliga och vid behov ha rätt att överföra ett ärende, oberoende av vid vilken avdelningarna det behandlas, till avdelningens plenum för avgörande. Nämndens ordförande med uppdraget som huvudsyssla och vice ordförandena ska ha avlagt högre högskoleexamen i juridik. Dessutom ska ordföranden och den vice ordförande som har uppdraget som huvudsyssla samt två andra vice ordförande vara förtrogna med skadeståndsfrågor. Ordföranden ska dessutom ha i praktiken visad ledarförmåga. Av ordföranden för trafikskadeavdelningen ska det krävas förtrogenhet med trafikskadefrågor och på motsvarande sätt av ordföranden för patientskadeavdelningen förtrogenhet med patientskadefrågor.

Det föreslås att antalet läkarmedlemmar i nämnden utökas. Detta har ansetts vara nödvändigt för att arbetsmängden ska hållas inom skäliga gränser. Behörighetskraven för nämndens öv-

riga medlemmar föreslås huvudsakligen motsvara de krav som nu gäller i trafikskadenämnden och patientskadenämnden. Av medlemmarna vid avdelningen för trafikskadeärenden ska därmed åtminstone en medlem ha avlagt diplomingenjörsexamen och vara förtrogen med fordonsteknik och en medlem vara förtrogen med fordonsreparationer. Åtminstone en av medlemmarna vid avdelningen för patientskadeärenden ska vara någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, till exempel sjukskötare. En ny bestämmelse som nu föreslås är att en ersättare vid patientskadenämnden ska vara specialisttandläkare.

Föredragandena ska ha avlagt högre högskoleexamen i juridik. Med anledning av föredragandenas ansvarsfulla ställning och den expertis som krävs föreslås det att det till skillnad från i nuläget ska finnas bestämmelser om detta i lag.

Nämnderna behandlar många enkla och rutinartade ärenden, och de har ansett det viktigt att sådana ärenden kan avgöras så enkelt och flexibelt som möjligt. Samtidigt bör dock hänsyn tas till hur krävande varje enskilt ärende är med beaktande av dess detaljerade aspekter samt till behovet av rättssäkerhet. I propositionen föreslås det därför att det ska finnas flera alternativa sätt att behandla ärenden än för närvarande. Enligt förslaget ska ett enklare ärende kunna avgöras i en sammansättning bestående av nämndens ordförande eller en vice ordförande, en föredragande med uppdraget som huvudsyssla och en läkare som fungerar som sakkunnig i personskadeärenden eller en läkare som är medlem i nämnden utan att ärendet behandlas i en sektion, om de är eniga om beslutet.

Utöver att ett ärende kan avgöras utan behandling i en sektion föreslås det, för att nämndernas behandlingstider ska hållas skäligen och resurserna fördelas på ett ändamålsenligt sätt, att ärenden om rekommendation till avgörande under vissa förutsättningar också ska kunna avgöras utan sammanträde. Avgörande av ett ärende genom behandling i en sektion utan sammanträde lämpar sig vid avgörande av ärenden där alla medlemmar i den sammansättning som ska avgöra ärendet är eniga om avgörandet och om motiveringarna till det och där ingen av dem anser att ärendet behöver avgöras i sammanträde eller i avdelningens plenum.

Lagen föreslås också innehålla bestämmelser om finansiering av nämndens verksamhet och om dess förvaltning, såsom bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse. Dessutom föreskrivs det att behandlingen av ärenden ska vara avgiftsfri för den som begärt utlåtande, om nämndens rätt att få uppgifter, om det tjänsteansvar som tillämpas på nämndens medlemmar, föredragande och sakkunniga samt om tillsynen över nämnden. Dessa bestämmelser motsvarar i huvudsak vad som föreskrivs om de nuvarande nämnderna.

Tillämpning av allmänna förvaltningslagar på nämndens verksamhet

Verksamheten vid nämnden när den sköter offentliga förvaltningsuppgifter regleras utöver av den föreslagna lagen också av de allmänna förvaltningslagarna med stöd av de bestämmelser om tillämpningsområde och enskildas skyldighet att ge språklig service som ingår i dessa lagar. Den viktigaste av de allmänna förvaltningslagarna är förvaltningslagen (434/2003). Förvaltningslagen är dock i egenskap av allmän lag till vissa delar subsidiär, vilket innebär att förvaltningslagen tillämpas, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag. Grundlagens 124 § kräver inte längre att det i lag hänvisas till allmänna förvaltningslagar för att kraven på god förvaltning ska uppfyllas.

Bestämmelserna i förvaltningslagen kan utom i vissa undantagsfall tillämpas på behandlingen av ärenden i nämnden. Ett ärende inleds vid nämnden genom en skriftlig ansökan på det sätt som föreskrivs i 19 och 20 § i förvaltningslagen. Nämnden ska med stöd av 31 § i förvaltningslagen ha rätt att höra sakkunniga och skaffa utredningar för att utreda ett ärende. En sakkunnig ska kunna höras också med anlitande av videokonferens eller någon annan motsva-

rande metod för dataöverföring. De föreslagna bestämmelserna om rättelse av sakfel och skrivfel i nämndens beslut bygger på samma slags principer som bestämmelserna i 8 kap. i förvaltningslagen. På grund av karaktären av de ärenden som nämnden behandlar och av nämndens beslut behöver det ändå finnas sådana särskilda bestämmelser om rättelse av fel som till vissa delar avviker från förvaltningslagen.

Vidare är förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpliga på medlemmarna i nämnden. Social- och hälsovårdsutskottet föreslog i sitt betänkande ShUB 8/2017 rd om regeringens proposition RP 74/2017 rd att det i lagen skulle föreskrivas om skyldighet för medlemmar i besvärsnämnderna för social trygghet, arbetspensionsärenden och olycksfallsärenden att redogöra för sina bindningar. Skyldigheten att redogöra för bindningar föreskrivs i de lagar som gäller besvärsnämnder för socialförsäkring genom en hänvisning till 17 kap. 17 § i domstolslagen. Skyldigheten att redogöra för bindningar gäller alla medlemmar. Det är motiverat att utreda bindningar också i fråga om trafik- och patientskadenämndens medlemmar när nämnden tillsätts, så att man till exempel kan vara säker på att inte det att en medlem är jävig i enlighet med förvaltningslagen medför betydande olägenheter för nämndens verksamhet. Eftersom trafik- och patientskadenämnden ändå inte ska vara en egentlig instans för sökande av ändring och dess medlemmar inte är anställda i tjänsteförhållande, finns i förslaget till lag om trafik- och patientskadenämnden ingen bestämmelse om skyldighet för medlemmarna att redogöra för sina bindningar. Trots att en sådan bestämmelse saknas, har social- och hälsovårdsministeriet för avsikt att i samband med beredningen av tillsättandet av nämnden utreda medlemmarnas bindningar.

Behandling av personuppgifter

Ovan redogörs det för behandlingen av uppgifter vid den nuvarande trafikskadenämnden och patientskadenämnden. Liksom beskrivs ovan är behandling av uppgifter nödvändigt för trafik- och patientskadenämndens verksamhet och med tanke på det allmänna intresset, och den nytta som eftersträvas kan inte uppnås på något annat sätt. I verksamheten vid nämnderna har det inte framkommit något som skulle kunna motivera att deras rätt att behandla uppgifter begränsas jämfört med nuläget. Därför utgår denna proposition från att uppgifter i fortsättningen huvudsakligen ska kunna behandlas på samma sätt som hittills.

Avsikten är att närmare bestämmelser om grunderna för behandling av uppgifter, om den personuppgiftsansvariges skyldigheter i anslutning till behandlingen och om åtgärder för skydd av den registrerades grundläggande fri- och rättigheter och intressen ska finnas också i dataskyddslagen, som i egenskap av allmän lag ska tillämpas också i trafik- och patientskadenämndens verksamhet. Dataskyddslagen tillåter exempelvis sådan behandling av särskilda kategorier av personuppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. Bestämmelsen förtydligar nämndernas rätt att behandla uppgifter. Utöver bestämmelserna i dataskyddslagen utgör också till exempel de sekretessbestämmelser som gäller nämnderna ett skydd för den registrerades grundläggande fri- och rättigheter.

Information

Liksom ovan konstateras är ett av syftena med sammanslagningen av nämnderna att stödja förutsättningarna att förbättra e-tjänsterna så att det blir så enkelt som möjligt att begära rekommendation till avgörande, så att kontakten med försäkringsbolagen och försäkringscentralerna kan skötas så smidigt som möjligt och så att information om nämndernas beslutspraxis finns att tillgå. Nämnden ska enligt lag vara skyldig att informera om sin verksamhet. Genom denna skyldighet vill man betona öppenhet och göra nämndens beslutspraxis mer transparent än för närvarande. Information som berör trafikskadeavdelningen, inklusive in-

formation på webben, måste även motsvara kraven i ADR-direktivet. Närmare bestämmelser om detta ska utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet på motsvarande sätt som i den gällande statsrådsförordningen om trafikskadenämnden.

2.2 Övriga förslag

I trafikförsäkringslagen och lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016) föreslås det vissa författningstekniska ändringar som man bland annat vid den praktiska tillämpningen av lagarna har upptäckt att behöver göras. Genom de föreslagna ändringarna i dessa lagar garanterar man att målen med de nya bestämmelserna uppfylls. Vissa av de ändringar som föreslås i trafikförsäkringslagen beror på sammanslagningen av trafikskadenämnden och patientskadenämnden. På grund av nämndens nya namn föreslås det även ändringar i lagen om delegationen för personskadeärenden (513/2004), lagen om Finansinspektionen (878/2008), lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) och lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991).

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Konsekvenser för nämndens ekonomi

De ekonomiska konsekvenser av propositionen som berör nämndernas verksamhet har bedömts utifrån uppgifter från nämnderna om deras ekonomi i nuläget. Genom att slå samman nämnderna kan man eliminera vissa överlappningar i fråga om administrativa uppgifter och anskaffningar och de kostnader som överlappningarna ger upphov till. I en större enhet blir organisationsstrukturen effektivare och användningen av personal mer flexibel. Överlappande uppgifter i nämnderna finns bland annat inom skötseln av ekonomin, personaladministrationen, den allmänna verksamhetsutvecklingen och kommunikationen. I och med att enheten blir större minskar behovet av kontorspersonal med uppskattningsvis ca 2 årsverken. Detta beräknas medföra en kostnadsminskning på 120 000 euro per år. Ett annat alternativ är att de resurser som nu används till överlappande uppgifter riktas till behandlingen av ärenden och till uppgifter som det inte tidigare har funnits tillräckligt med resurser för. Exempelvis beräknas förvaltningen av databaserna över avgöranden kräva ca 0,5 årsverken och aktivare tillhållande av information likaså 0,5 årsverken. Om nämnderna inte slås samman, utan de båda fortsätter utveckla verksamheten på egen hand, skulle behovet av arbetskraft inom en nära framtid öka med ett årsverke vid vardera nämnden.

Även om lokalkostnaderna delvis beror på personantalet, gör sammanslagningen av nämnderna det möjligt att utnyttja lokalerna effektivare, om man flyttar till ett gemensamt flexkontor. Också användningen av mötesutrymmen kan effektiviseras. Hyreskostnaderna för trafikskadenämndens lokaler är 106 500 euro år 2018. Hyreskostnaderna för patientskadenämndens lokaler på 534 m² var 113 000 euro år 2015. Genom att flytta till gemensamma lokaler kan man årligen spara uppskattningsvis 10—20 procent av hyreskostnaderna. Patientskadenämnden har ett hyresavtal med en uppsägningstid på sex månader. Trafikskadenämnden har ett tidsbestämt hyresavtal som upphör vid utgången av oktober 2023. För att inbesparingar i lokalkostnaderna ska uppnås före 2023 krävs därför nya förhandlingar med trafikskadenämndens hyresvärd.

I och med sammanslagningen kan man dessutom dämpa ökningen av de kostnader som uppstår när informationssystem, till exempel ärendehanteringssystem, utvecklas eller förnyas. Möjligheterna att sköta ärenden elektroniskt kan utvecklas i synnerhet när det gäller patient-

RP 299/2018 rd

skador, i fråga om vilka man för närvarande inte kan begära utlåtanden elektroniskt. För båda nämnderna gäller att man i framtiden bör utveckla databaser över avgöranden där investeringar i informationssystemen kan göras kostnadseffektivare än nu. Dessutom bör båda nämnderna hitta en lösning på hur man på ett fungerande sätt kan sköta ärenden med försäkringsanstalterna elektroniskt. De inbesparingar i utvecklandet av informationssystemen som är att vänta till följd av sammanslagningen beräknas uppgå till några tiotusen euro per år på lång sikt. Om nämnderna inte slås ihop, uppstår det dubbla kostnader för att upprätta och utveckla nya informationssystem, eftersom det då görs separat för vardera nämnden.

En sammanslagning av nämnderna leder inte automatiskt till inbesparingar eller till en förbättring av verksamheten, utan dessa beror till stor del på hur nämndens uppgifter organiseras, planeras och leds. Genom sammanslagningen strävar man i första hand efter att trygga tillräckliga resurser för att det ska vara möjligt att utveckla verksamheten i önskad riktning. Det är dessutom möjligt att de positiva konsekvenserna för verksamheten börjar synas först efter några år, när den nya nämndens verksamhet har blivit etablerad.

I propositionen föreslås det att antalet medlemmar i nämnden ska utökas med två. Eftersom medlemmarnas arvoden betalas enligt hur många avgöranden de varit med och behandlat, innebär en utökning av antalet medlemmar inte att nämndens utgifter ökar, utan att de arvoden som betalas för avgörandena delas mellan fler medlemmar.

En sammanslagning av nämnderna medför sannolikt också vissa utgifter av engångsnatur, såsom flyttkostnader, kostnader för anskaffning av ny utrustning och inredning och övriga kostnader som beror på omorganiseringen av nämnden. De här kostnaderna blir troligen ändå förhållandevis små. I nedanstående tabeller sammanställs vissa uppskattningar av utgifter och besparingar som beror på sammanslagningen av nämnderna och utvecklingen av nämnden. En del av kostnaderna och besparingarna har inte nödvändigtvis ett direkt samband med sammanslagningen av nämnderna, utan skulle kunna uppstå oberoende av sammanslagningen.

Utgifter av engångsnatur som har samband med sammanslagningen av nämnderna	50 000 euro
Personalkostnader som beror på nämndens nya uppgifter	60 000 euro/år
Kostnader som beror på utveckling av nämndens e-tjänster	20 000 euro/år

Besparingar i fråga om personalkostnader	120 000 euro/år
Besparingar i fråga om informationssystem	20 000 euro/år
Besparingar i fråga om lokalkostnader	50 000 euro/år

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Finansinspektionen ska fastställa trafik- och patientskadenämndens budget på motsvarande sätt som den nu fastställer trafikskadenämndens och patientskadenämndens budgetar. Det föreslås att Finansinspektionens tillsynsuppgifter preciseras så att de gäller tillsyn över de förfaranden som iaktas i finansieringen av nämnden och i nämndens verksamhet i övrigt.

Den bestämmelse om Finansinspektionens skyldighet att utöva tillsyn över Trafikförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet som det föreslås att ska fogas till lagen om Trafikförsäkringscentralen förtydligar Finansinspektionens tillsynsuppgifter. Inte heller denna ändring påverkar alltså Finansinspektionens uppgifter.

De föreslagna ändringarna i trafikförsäkringslagens bestämmelser om påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift är till sin karaktär preciserande, och de påverkar därmed inte Statskontorets verksamhet. Eftersom trafik- och patientskadenämndens verksamhet finansieras på samma sätt som trafikskadenämndens och patientskadenämndens verksamhet nu finansieras, och en sammanslagning inte förväntas medföra några betydande kostnader eller besparingar, har sammanslagningen inte några ekonomiska konsekvenser för Statskontoret.

3.3 Konsekvenser för de skadelidande och för försäkringstagarna

Sammanslagningen av trafikskadenämnden och patientskadenämnden medför inga betydande konsekvenser för varken de skadelidandes eller försäkringstagarnas ställning eller rättigheter. Genom de föreslagna ändringarna strävar man efter att förbättra nämndens funktionssäkerhet och garantera att behandlingstiderna hålls så korta som möjligt.

Upprätthållandet av en databas över avgöranden och tillhandahållande av information om nämndernas verksamhet förbättrar insynen i verksamheten och gör därigenom eventuellt också att nämnderna upplevs som mera tillförlitliga ur de skadelidandes och försäkringstagarnas synvinkel. Dessutom kan en databas över avgöranden förbättra de skadelidandes och deras ombuds möjligheter att avgöra hur det lönar sig att förfara i det egna fallet.

Trafik- och patientskador kan hänga mycket nära samman med varandra om det är en och samma person har drabbats av både en trafikskada och en patientskada. Då kan det på många sätt vara tydligare och enklare för den skadelidande och ligga i den skadelidandes intresse att ärendena behandlas i samma nämnd. Det är också möjligt att sammanslagningen av nämnderna gör beslutspraxis i patient- och trafikskadeärenden i viss mån tydligare och enhetligare.

Såväl patientskador som trafikskador kräver dessutom särskild sakkunskap, men god sakkunskap i patientskador utesluter inte möjligheten att även utveckla sakkunskap i trafikskador och vice versa. Däremot är den bredare sakkunskapen värdefull med tanke på de skadelidandes rättssäkerhet.

Eftersom de ändringar som föreslås i trafikförsäkringslagen är av teknisk natur inverkar propositionen på varken försäkringstagarnas eller de skadelidandes ställning eller rättigheter.

3.4 Konsekvenser för företag

Sammanslagningen av nämnderna förväntas inte medföra några betydande konsekvenser för företag. Det föreslås att trafik- och patientskadenämndens verksamhet ska finansieras med avgifter som tas ut hos Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen, dvs. på samma sätt som trafikskadenämndens och patientskadenämndens verksamhet nu finansieras. Således får sammanslagningen av nämnderna inga betydande ekonomiska eller andra konsekvenser för försäkringsbolagens eller centralernas rättigheter eller skyldigheter. Att förvalt-

ningen effektiviseras, gemensamma informationssystem tas i bruk, behandlingstiderna blir kortare och det blir enklare att uträtta ärenden kan också det indirekt minska kostnaderna för Patientförsäkringscentralen och Trafikförsäkringscentralen och därmed i sista hand kostnaderna för försäkringsbolagen och Statskontoret.

De övriga ändringar som föreslagits i trafikförsäkringslagen och i lagen om Trafikförsäkringscentralen, med undantag för de ändringar som gäller sammanslagningen av nämnderna, är av teknisk natur, och påverkar därför inte försäkringsbolagens verksamhet.

3.5 Konsekvenser för informationssamhället

Den omfördelning av resurser som propositionen eftersträvar gör det möjligt att förbättra nämndens elektroniska tjänster. Propositionen stöder därmed indirekt även informationssamhällets grundläggande strukturer och utvecklandet av dem. Försäkringsbolagens egna e-tjänster är redan långt utvecklade, så det är naturligt att trafik- och patientskadenämnden liksom resten av branschen i allt större utsträckning övergår till e-tjänster. Det bör även beaktas att de flesta, med undantag för äldre personer, också förväntar sig att det ska finnas e-tjänster. När möjligheterna att sköta ärenden elektroniskt utvecklas blir nämnden mera tillgänglig, och det blir lättare att begära rekommendationer till avgörande. Samtidigt bör nämnderna dock bevara sina tidigare tjänster och se till att vara tillgängliga för äldre personer och andra som inte kan eller inte har möjlighet att använda e-tjänster.

3.6 Konsekvenser för personalen

De anställda vid trafikskadenämnden och patientskadenämnden föreslås fortsätta i motsvarande uppgifter som tidigare och övergå till den sammanslagna nämnden som så kallade gamla arbetstagare. Eftersom den sammanslagna nämnden får en ny organisationsstruktur, kan inte alla tjänstemän ha precis samma uppgifter som tidigare. Liksom beskrivs ovan beräknas sammanslagningen på längre sikt å ena sidan leda till en inbesparing av ca 2 årsverken, men å andra sidan förväntas den sammanslagna nämnden vara aktivare med att tillhandahålla information om verksamheten och upprätthålla en databas över avgöranden. Troligtvis kan uppgifterna omorganiseras så att inga nuvarande anställda behöver sägas upp.

Sammanslagningen av nämnderna får inga direkta konsekvenser för medlemmarnas uppgifter, eftersom medlemmarna ska förordnas separat för vardera avdelningen. Genom att utveckla de elektroniska systemen och mötesförfarandena kan man på längre sikt göra det lättare för medlemmarna med uppgiften som bisyssla att samordna arbetet i nämnden med exempelvis en huvudtjänst, eftersom medlemmarna då lättare kan få tillgång till möteshandlingarna elektroniskt och delta i möten via fjärranslutning.

I nuläget är nämndernas verksamhet känslig för variationer i antalet ärenden och för personalomställningar. I synnerhet omsättningen bland de jurister som arbetar som föredragande kan förorsaka tillfälliga problem vid beredningen och föredragningen av ärenden. Detta blir särskilt tydligt när flera jurister byts ut under en kort tid. De nya jurister som rekryteras har inte nödvändigtvis tidigare erfarenhet av de frågor som behandlas i nämnden, så introduktionen i arbetet kan ta sin tid. Föredragandena vid nämnderna torde visserligen åtminstone till en början fortsätta i motsvarande uppgifter som tidigare, men på längre sikt är det troligt att åtminstone en del av föredragandena blir förtrogna med båda skadeslagen. De båda avdelningarna kan därmed delvis dra nytta av samma föredragande och andra personer som bistår vid beredningen, vilket gör beredningen mindre känslig för variationer i antalet ärenden och omsättning bland personalen. Liksom beskrivs ovan ska det i fortsättningen krävas att föredragandena har avlagt högre högskoleexamen i juridik. I praktiken har denna examen ändå krävts redan tidigare, så konsekvenserna av ändringen blir ringa.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet skickade den 15 september 2017 begäran om utlåtande om propositionen till sammanlagt 30 instanser: kommunikationsministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finansinspektionen, Konkurrens- och konsumentverket, Trafiksäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Dataombudsmannen, Statskontoret, Automobilförbundet rf, Finanssiala ry, FINE Försäkrings- och finansrådgivningen, Hyvinvointialan liitto ry, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry, Trafikskyddet, Trafikförsäkringscentralen, Trafikskadenämnden, Läkarföretagen rf, Oikeutta vakuutetuille ry, OP Gruppen, Patientförsäkringscentralen, Patientskadenämnden, Suomen Hammaslääkäriliitto — Finlands Tandläkarförbund ry, Finlands Kommunförbund rf, Suomen Lääkäriliitto - Finlands Läkarförbund ry, Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf, Finlands Patientförbund rf, Tehy rf, Försäkringsbranschens Rehabilitering rf och Handikappforum rf. Begäran om utlåtande och utkastet till proposition fanns dessutom tillgängliga på social- och hälsovårdsministeriets webbplats. Tidsfristen för att lämna ett utlåtande gick ut den 20 oktober 2017. Det kom in sammanlagt 22 utlåtanden. Propositionen bearbetades och preciseras utifrån utlåtandena.

I de flesta utlåtandena förhöll man sig positivt till sammanslagningen av nämnderna och såg den som ändamålsenlig. De som uttryckte en positiv syn på sammanslagningen var Finanssiala ry, Finansinspektionen, FINE Försäkrings- och finansrådgivningen, Invalidförbundet rf, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Läkarföretagen rf, OP Gruppen, Finlands Patientförbund rf, Tehy rf, Försäkringsbranschens Rehabilitering rf och Statskontoret. Däremot förhöll sig trafikskadenämnden och Lakiasiaintoimisto Suomen Potilasvahinkoapu Oy klart reserverat till en sammanslagning. De övriga remissinstanserna förhöll sig neutralt eller tog inte tydligt ställning i frågan.

Många av dem som understödde sammanslagningen understödde propositionen med motiveringen att en sammanslagning kan göra nämndernas verksamhet effektivare och flexiblare. Finlands Patientförbund rf konstaterade att sammanslagningen av nämnderna dessutom kan minska risken för att en patient som använder flera olika myndighetstjänster får problem med motstridiga råd, beslut eller anvisningar. Många remissinstanser ansåg att den föreslagna organisationsstrukturen, enligt vilken nämnden består av en trafikskadeavdelning och en patientskadeavdelning, var bra. Trafikskadenämnden påpekade dock att om det finns medlemmar som är behöriga och villiga att delta både i behandlingen av trafikskadeärenden och i behandlingen av patientskadeärenden, bör det vara möjligt för dem att arbeta vid båda avdelningarna.

De som förhöll sig mera restriktivt till sammanslagningen tvivlade på att man genom en sammanslagning verkligen skulle kunna uppnå den eftersträvade nyttan och undrade hur man kan garantera att alla medlemmar och föredragande vid nämnden har lika god sakkunskap som hittills. Patientskadenämnden, som annars förhöll sig neutralt till sammanslagningen, konstaterade dessutom i sitt utlåtande att sammanslagningen inte erbjuder någon lösning vid plötslig brist på arbetskraft, eftersom det tar avsevärt lång tid i anspråk att som ny sätta sig in i behandlingen av patientskadeärenden. Enligt trafikskadenämnden är den förvaltningsmodell som väljs avgörande för hur smidig nämndens verksamhet blir. Trafikskadenämnden konstaterade också att merparten av kostnaderna beror på mängden ärenden som behandlas och på antalet anställda, vilket gör att en sammanslagning av nämnderna inte kan väntas föranleda några betydande inbesparingar. Dessutom betonades betydelsen av en tydlig kostnadsfördelning. I synnerhet Finlands Läkarförbund och Finlands Tandläkarförbund ansåg att det är viktigt att reformen genomförs så att kostnadsfördelningen mellan trafikförsäkring och patientförsäkring är rättvis och transparent.

Bättre tillhandahållande av information, som är ett av målen med reformen, sågs i det stora hela som en bra sak. Till exempel konstaterade Finlands Läkarförbund att nämndens avgöranden i patientskadeärenden långt inverkar på vad som anses vara den kompetensnivå som krävs av en erfaren yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och att nämndens avgöranden kan främja patientsäkerheten på ett bredare plan än i bara det enskilda fallet. Det ansågs även att antalet medlemmar i nämnden behövde utökas för att arbetsmängden för medlemmarna med uppgiften som bisyssla skulle hållas inom skäligen gränser.

Konsumentförbundet och Lakiasiaintoimisto Suomen Potilasvahinkoapu Oy kritiserade att tiden för begäran om utlåtande enligt förslaget skulle förenhetligas så att den blev ett år i både patientskadeärenden och trafikskadeärenden. Detta skulle ha inneburit att tiden för begäran om utlåtande i patientskadeärenden hade förkortats från tre till ett år. Konsumentförbundet föreslog även att tidsfristen i både trafikskadeärenden och patientskadeärenden skulle bli tre år.

Trafikförsäkringscentralen och Försäkringsbranschens Rehabilitering rf föreslog att nämndens befogenheter skulle utökas så att nämnden skulle kunna behandla också sådana ersättningsärenden om rehabilitering som avgjorts med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen.

Rådet för bedömning av lagstiftningen tog utkastet till regeringsproposition för bedömning och gav ett utlåtande om propositionen. Rådet ansåg att konsekvensbedömningen i utkastet bör kompletteras med en bedömning av konsekvenserna för kunderna, dvs. för de försäkrade och de skadelidande och för bolagen inom patient- och trafikskadeförsäkringsbranschen. Dessutom ansåg rådet att beskrivningen av nuläget bör kompletteras med en koncis presentation av patient- och trafikskadeförsäkringssystemet som helhet och av skadenämndernas roll i systemet. Rådet ansåg också att bedömningarna av effektiviseringspotentialen i reformen, av att verksamheten blir mer omfattande och av kostnaderna i övergångsskedet bör framställas i tabellform, exempelvis i slutet av konsekvensbedömningen. Propositionen kompletterades i enlighet med rådets rekommendationer.

5 Samband med andra propositioner

Samtidigt med denna proposition behandlas i riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av socialtrygghets- och försäkringslagstiftningen med anledning av EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 52/2018 rd). Syftet med propositionen är att ändra den nationella socialtrygghets- och försäkringslagstiftningen så att den är förenlig med den allmänna dataskyddsförordningen. Om lagändringarna inte godkänns i enlighet med förslaget, kan ändringarna få konsekvenser för nämndens rätt att behandla uppgifter och för de föreslagna ändringarna i trafikförsäkringslagens 32 §.

Samtidigt med denna proposition behandlas i riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till patientförsäkringslag och till vissa lagar som har samband med den. Det är fråga om en totalöversyn av patientskadestiftningen, där det föreslås att det stiftas en ny patientförsäkringslag, som ska ersätta den nuvarande patientskadelagen. Den nya lagen innebär att strukturen hos den nuvarande lagstiftningen om patientförsäkring omarbetas fullständigt. De föreslagna lagarna avses träda i kraft 2021. Eftersom de gällande bestämmelserna om patientskadenämnden ingår i patientskadelagen, som enligt förslaget i regeringens proposition om patientförsäkringslagen ska upphävas, är denna proposition beroende av den propositionen.

Samtidigt med denna proposition behandlas i riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om verkställigheten av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter (RP 14/2018 rd). I propositionen föreslås det att det inrättas ett nytt sektorsövergripande ämbetsverk, vid vilket koncentreras statens till-

RP 299/2018 rd

stånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter som för närvarande sköts av de nuvarande regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Om de föreslagna lagändringarna i den propositionen inte godkänns, måste ordalydelsen i 18 § i lagförslag 1 i denna proposition, där det föreskrivs om nämndens rätt att få handräckning i patientskadeärenden, ses över.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om trafik- och patientskadenämnden

1 §. Trafik- och patientskadenämndens behörighet. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är nämnden ett oavhängigt och opartiskt rättsskyddsorgan som behandlar trafik- och patientskadeärenden. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer till avgörande och avge utlåtanden i enskilda ersättningsärenden enligt trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen och patientskadelagen. Dessutom ska nämnden vid behov ge allmänna tillämpningsrekommendationer som gäller de nämnda lagarna. I trafikförsäkringsärenden utökas befogenheterna för nämnden i jämförelse med den nuvarande trafikskadenämnden till att omfatta också rehabilitering som ersätts enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen.

Trafikförsäkringsbolagen och, när det gäller statens fordon, Statskontoret svarar för ersättningsverksamheten i fråga om trafikförsäkringar. Trafikskadenämnden ger tillämpningsanvisningar i ärenden som gäller ersättande av trafikskador och ger årligen ut publikationen ”Normer och instruktioner” samt tillhandahåller uppdaterade instruktioner på sin webbplats. Avsikten är att den nya trafik- och patientskadenämnden ska fortsätta bedriva motsvarande verksamhet.

Patientförsäkringscentralen sköter all ersättningsverksamhet för försäkringsbolagens räkning, så centralen ska huvudsakligen själv se till att ersättningspraxis är enhetlig. I fråga om patientförsäkring spelar nämndens rekommendationer till avgörande och nämndens allmänna tillämpningsrekommendationer av ovannämnda orsaker inte motsvarande roll när det gäller att förenhetliga olika aktörers ersättningspraxis som i fråga om trafikförsäkringar. Det kan dock uppstå situationer där sådana allmänna rekommendationer behöver ges. Patientskadenämnden har hittills utnyttjat denna möjlighet endast en gång. Av ovannämnda skäl är det ändå ändamålsenligt att också när det gäller patientskador fortsättningsvis i lag nämnda att nämnden när den ger rekommendationer till avgörande och avger utlåtanden ska säkerställa att ersättningspraxis är enhetlig.

Ett av de huvudsakliga målen med sammanslagningen av patientskadenämnden och trafikskadenämnden är att förbättra nämndens tillhandahållande av information om sin verksamhet och i synnerhet informationen om beslutspraxis, exempelvis med hjälp av en databas över avgöranden. Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. är nämnden skyldig att informera om sin verksamhet och beslutspraxis för att främja den allmänna tillgången till information om trafik- och patientskador. Skyldigheten att informera om verksamheten och beslutspraxis är ny när det gäller patientförsäkringsärenden. När det gäller trafikskadeärenden motsvarar skyldigheten bestämmelserna i 4 § i lagen om trafikskadenämnden. Eftersom nämndens trafikskadeavdelning blir ett ADR-organ, ställer också artikel 7 i ADR-direktivet krav på information.

2 §. Nämndens avdelningar och sektioner. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att trafik- och patientskadenämnden är uppdelad i två avdelningar, av vilka den ena behandlar trafikskadeärenden och den andra patientskadeärenden. Genom att dela upp nämnden i två avdelningar strävar man efter att trygga självständigheten i och kvaliteten på avgörandena av trafikskadeärenden och patientskadeärenden.

Avdelningarna föreslås vara uppdelade i sektioner, som det föreskrivs närmare om genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

3 §. Medlemmar. Enligt paragrafens 1 mom. har nämnden en ordförande, sex vice ordförande och fjorton andra medlemmar samt tjugosex ersättare. Medlemmarna blir två fler till antalet än vad de totalt är i den nuvarande trafikskadenämnden och patientskadenämnden. Enligt förslaget förändras nämndens sammansättning dessutom så att antalet ersättare ökar med två jämfört med nuläget. Ändringen är motiverad för att nämndens beslutskapacitet ska kunna förbättras.

Enligt 2 mom. leds trafik- och patientskadenämndens verksamhet av ordföranden. Ordföranden ska svara för nämndens verksamhet och därmed även för verksamhetsutvecklingen, övervaka att lagtolkningen är enhetlig och svara för nämndens administrativa ärenden på det sätt som närmare fastställs i nämndens arbetsordning. Vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla ska fungera som ordförandens ersättare i administrativa frågor, och vid behov ska ordföranden och vice ordföranden också i övrigt kunna dela på de administrativa uppgifterna. Nämndens ordförande ska dessutom fungera som ordförande för antingen trafik- eller patientskadeavdelningen och svara för avgörandena vid avdelningen i fråga. På motsvarande sätt ska nämndens vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla vara ordförande för den andra avdelningen och svara för dess avgöranden. Dessutom ska ordförandena för avdelningarna, som har uppdraget som huvudsyssla, om de så vill också kunna fungera som ordförande för flera sektioner inom sin avdelning. Ordföranden för en avdelning ska huvudsakligen övervaka att den egna avdelningens lagtolkning är enhetlig, men det är nämndens ordförande som i sista hand ansvarar för att hela nämndens avgöranden är enhetliga och som har möjlighet att vid behov överföra vilket ärende som helst till en högre sammansättning för avgörande. En avdelnings vice ordförande med uppdraget som bisyssla ska vid behov fungera som ersättare för sin avdelnings ordförande. På detta sätt är den som svarar för en avdelnings avgöranden alltid en ordförande som är förtrogen med uttryckligen de frågor som behandlas vid avdelningen i fråga. Bestämmelsen är ny, och syftet med den är att precisera vilka uppgifter nämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla har. Syftet är också att säkerställa att antingen nämndens ordförande eller nämndens vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla har specialkunskaper i trafikskadefrågor och att den andra av dem har specialkunskaper i patientskadefrågor.

4 §. Ordförandens, medlemmarnas och föredragandenas behörighet. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om behörighetskraven för nämndens ordförande och vice ordförande. Ordföranden och vice ordförandena ska ha avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt och vara förtrogna med trafikskadefrågor eller patientskadefrågor, beroende på vid vilken avdelning de arbetar. Dessutom ska ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla samt minst två andra vice ordförande vara förtrogna med skadestandsfrågor. Ansvar för avgörandena vid en avdelning innebär till stor del ett ansvar för att se till att beslutspraxis är enhetlig, och det är därför nödvändigt med särskild expertis inom området. I praktiken krävs av nämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla till denna del motsvarande expertis som nu krävs av ordföranden för patientskadenämnden och ordföranden för trafikskadenämnden. Av ordföranden krävs i praktiken visad ledarförmåga, dvs. erfarenhet av arbete i chefsposition. Kravet på i praktiken visad ledarförmåga är nytt. Det är motiverat att kräva ledarförmåga eftersom ordföranden med uppgiften som huvudsyssla i sina uppgifter i synnerhet behöver kunna arbeta som chef inom en självständig organisation. Av ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla krävs inte längre förtrogenhet med domaruppgifter, dvs. titeln vicehäradshövding, som för närvarande krävs av ordföranden för patientskadenämnden och ordföranden för trafikskadenämnden. Ett sådant krav kan medföra att sökanden som annars skulle vara lämpliga inte kan söka uppdraget, och motsvarande krav ställs inte heller på överdirektören och direktörerna för besvärskommittén för social trygghet. Till övriga delar mot-

svarar behörighetskraven de behörighetskrav som ställs på ordföranden för patientskadenämnden och ordföranden för trafikskadenämnden. I och med de föreslagna ändringarna av behörighetskraven överensstämmer de behörighetskrav som ställs på trafik- och patientskadenämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla med behörighetskraven för överdirektören och direktörerna för besvärsnämnden för social trygghet.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om behörighetskraven för medlemmarna vid avdelningen för trafikskadeärenden. Medlemmarna vid den avdelningen ska vara förtrogna med trafikskadefrågor, och tre av avdelningens medlemmar ska ha behörighet som specialistläkare. I nuläget krävs behörighet som specialistläkare av två medlemmar vid både trafikskadenämnden och patientskadenämnden. Antalet läkarmedlemmar behöver utökas för att deras arbetsmängd ska hållas inom skäliga gränser. Av medlemmarna vid avdelningen för trafikskadeärenden ska dessutom åtminstone en ha avlagt diplomingenjörsexamen och vara förtrogen med fordonsteknik och en vara förtrogen med fordonsreparationer. Till denna del motsvarar behörighetskraven dem som nu gäller trafikskadenämnden.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska medlemmarna vid nämndens avdelning för patientskadeärenden vara förtrogna med hälso- och sjukvårdsfrågor, och liksom vid trafikskadeavdelningen ska också tre medlemmar vid patientskadeavdelningen ha behörighet som specialistläkare. Dessutom ska åtminstone en av avdelningens medlemmar vara någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, exempelvis sjukskötare, och åtminstone en ersättare ska vara specialisttandläkare. Det är nytt att kravet på att en ersättare ska vara specialisttandläkare ingår i lag. Patientskador som gäller mun- och tandvård hör till de skador som oftast behandlas inom patientförsäkringen, vilket beror på att det utförs många ingrepp inom mun- och tandvården. Det är därför motiverat att det i lag ställs krav på att åtminstone en ersättare ska vara specialisttandläkare. Ärenden som gäller mun- och tandvård behandlas ändå inte så ofta i nämnden att det skulle vara nödvändigt med en tandläkare som ordinarie medlem. Bestämmelsen motsvarar därmed nuvarande praxis i nämnden. De övriga kraven motsvarar nuvarande lagstiftning.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om föredragandenas behörighet. Föredragandena ska ha avlagt någon annan högre högskole-examen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt. Med anledning av föredragandenas ansvarsfulla ställning och den expertis som krävs föreslås det att det till skillnad från nuläget ska finnas bestämmelser om detta i lag.

5 §. Förordnande av ordförandena och medlemmarna, befrielse från medlemskap i nämnden och avgångsålder. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska statsrådet förordna ordförandena, vice ordförandena, de övriga medlemmarna och ersättarna. Ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla ska förordnas tills vidare och de övriga vice ordföranden samt medlemmarna för en mandattid på fem år i sänder. Medlemmarnas och ersättarnas mandattid förlängs från tre till fem år. Det faktum att ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla förordnas tills vidare understryker deras oavhängighet och underlättar, vid sidan av medlemmarnas längre mandattid, den långsiktiga planeringen av nämndens verksamhet. Social- och hälsovårdsministeriet ska dessutom ha rätt att förordna en ny medlem i stället för ordföranden, en vice ordförande, en medlem eller en ersättare som avgår eller avlider under mandattiden. Bestämmelsen motsvarar nuläget. Ordföranden, vice ordförandena och medlemmarna ska förordnas till en viss avdelning. Avsikten är att man ska kunna garantera att ärendena vid vardera avdelningen behandlas av sakkunniga som är insatta i just den typen av frågor. De föreslagna bestämmelserna om tillsättandet av nämnden motsvarar gällande bestämmelser.

Enligt det föreslagna 2 mom. får den som har utsetts till nämnden inte avsättas under pågående mandattid utan vägande skäl. Detta understryker att de som har förordnats till nämnden är

oavhängiga. Bestämmelsen är ny med avseende på patientskadeärenden, men i fråga om trafikskadeärenden motsvarar den 2 § 2 mom. i den nuvarande lagen om trafikskadenämnden, genom vilket artikel 6.1 b i ADR-direktivet har genomförts.

Enligt 3 mom. ska nämndens medlemmar, ordförande och vice ordförande vara skyldiga att avgå vid 70 års ålder. Bestämmelsen är ny. Detta motsvarar till exempel avgångsåldern för statstjänstemän, som gradvis ska höjas till 70 år.

6 §. Avdelningarnas plenum och nämndens allmänna möte. I paragrafen föreslås bestämmelser om trafikskadeavdelningens och patientskadeavdelningens plenum och deras sammansättning samt om nämndens allmänna möte. Enligt paragrafens 1 mom. sammanträder vardera avdelningen i plenum, och ordförande för en avdelnings plenum är nämndens ordförande eller en vice ordförande som har förordnats till avdelningen i fråga. Därmed kan nämndens ordförande eller en vice ordförande som svarar för trafikskadeavdelningens avgöranden eller som har förordnats till den avdelningen inte fungera som ordförande för patientskadeavdelningens plenum och vice versa. Dessutom ska nämnden enligt förslaget sammanträda i allmänt möte, och ordförande för det ska vara nämndens ordförande eller en vice ordförande.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om avdelningarnas plenums och det allmänna mötets beslutförhet. En avdelnings plenum föreslås vara beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst fem andra medlemmar i avdelningen är närvarande. Det allmänna mötet ska vara beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst tre medlemmar från vardera avdelningen är närvarande. En förutsättning för att det allmänna mötet ska vara beslutfört är att medlemmar från båda avdelningarna deltar, eftersom det allmänna mötet behandlar ärenden som gäller hela nämnden och det då är viktigt att höra båda avdelningarnas synpunkter. Medlemmarna ska inte behöva vara fysiskt närvarande vid en avdelnings plenum eller vid nämndens möte, utan kunna delta till exempel via fjärranslutning. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen nuläget och möjliggör mer flexibla möten i nämnden.

7 §. Avgörande av ärenden vid det allmänna mötet samt i plenum och sektioner. Enligt det föreslagna 1 mom. avgörs ärendena vid nämndens allmänna möte, i en avdelnings plenum eller i en sektion på föredragning och utifrån skriftligt material. Nämnden ska inte kunna ordna muntliga förhandlingar eller höra vittnen. I momentet konstateras dessutom att behandlingen av ärenden i nämnden är avgiftsfri. Ett ärende kan också avgöras utan sammanträde, om samtliga medlemmar i den sammansättning som ska avgöra ärendet är eniga om saken efter att ha tagit del av handlingarna och har godkänt utkastet till beslut som sådant inklusive motiveringar och om ingen av medlemmarna kräver att det ska hållas ett sammanträde. Ordföranden i den sammansättning som avgör ärendet ska, efter att ha läst de övriga medlemmarnas ställningstaganden, genom anteckning fastställa antingen att ärendet ska behandlas i sammanträde eller, om medlemmarna är eniga, att det ska avgöras utan sammanträde. Avsikten är att man vid sektionernas sammanträden ska kunna lägga mera tid på att avgöra svårare ärenden som kräver diskussion och samtidigt behandla andra ärenden snabbare. Bestämmelsen motsvarar 12 § 2 mom. i lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

I trafikskadenämnden har det redan tidigare varit möjligt att avgöra ärenden av ringa betydelse utan behandling i en sektion, och bestämmelser om detta förfarande föreslås nu i 10 §. Avgörande av ett ärende genom behandling i en sektion utan sammanträde lämpar sig vid avgörande av ärenden som inte nödvändigtvis är enkla nog att avgöras utan behandling i en sektion, men som ändå är så klara att alla medlemmar i den sammansättning som ska avgöra ärendet kan vara eniga om avgörandet och motiveringen till det.

Enligt 2 mom. behandlas vid det allmänna mötet ärenden som gäller nämndens arbetsordning, budget, bokslut och val av revisorer samt allmänna rekommendationer om tillämpningen av lag.

Enligt 3 mom. ska för det första sådana ärenden som är av principiell betydelse för tillämpningen av lag i andra liknande fall avgöras i plenum. Ett ärende kan vara av principiell betydelse om det till exempel är förenat med en ny rättsfråga eller med ett nytt medicinskt ställningstagande i fråga om exempelvis god vårdpraxis. Även utlåtanden som ges till domstolar kan vara av principiell betydelse. Dessutom kan enhetligheten i beslutspraxis vara en orsak till att behandla ett ärende i plenum. För det andra ska ett ärende kunna avgöras i plenum, om en sådan behandling anses vara motiverad av någon annan orsak. Behandling i plenum kan vara motiverad till exempel på den grunden att avgörandet i en sektion skulle komma att avvika från trafik- och patientskadenämndens eller den tidigare trafikskadenämndens eller patientskadenämndens tidigare etablerade praxis eller annars från etablerad avgörande-, tolknings- eller rättspraxis. Beslut om att ett ärende ska behandlas i plenum ska enligt förslaget kunna fattas av nämndens ordförande eller en vice ordförande i enlighet med vad som bestäms i nämndens arbetsordning. Även en sektion ska kunna besluta att ett ärende som den behandlar överförs till plenum för avgörande.

8 §. *Avstående från behandling av ett ärende om rekommendation till avgörande samt när behandlingen av ett ärende förfaller.* I paragrafen föreslås bestämmelser om trafik- och patientskadenämndens rätt att i vissa situationer inte behandla ett ärende om rekommendation till avgörande. Eftersom trafikskadeavdelningen är ett ADR-organ, måste grunderna för att avstå från behandling vara godtagbara också enligt artikel 5.4 i ADR-direktivet.

Enligt 1 mom. 1 punkten behöver nämnden inte behandla ett ärende, om ett avgörande i ärendet förutsätter att muntliga bevismedel används. Med muntliga bevismedel avses att ett vittne hörs under försäkran och att en part hörs i bevissyfte. Behandlingen i nämnden sker skriftligen, och parterna är inte närvarande vid sammanträdena. Eftersom nämnden inte själv kan använda muntliga bevismedel, skulle nämnden behöva få handräckning av domstolar för att kunna höra vittnen och parter. Ett sådant förfarande lämpar sig alltså dåligt för nämnden, som ger rekommendationer och därmed står utanför systemet för ändringssökande. Det är därför skäl att behandla ärenden som kräver muntlig bevisning i domstol. Motsvarande bestämmelse finns också i till exempel lagen om konsumenttvistenämnden (8/2007).

Ett och samma ärende kan omfatta både tvistefrågor som kan utredas och avgöras utifrån skriftligt material och frågor som kräver muntlig bevisning. Nämnden ska i sådana fall kunna ge en rekommendation till avgörande om de omständigheter som har utretts och avstå från att avgöra de frågor som inte på ett tillförlitligt sätt kan utredas med de metoder som står till nämndens förfogande.

Enligt den föreslagna 1 mom. 2 punkten behöver nämnden inte behandla ett ärende, om begäran om rekommendation till avgörande inte har kommit in till nämnden inom den tid som föreskrivs i lag. Med detta avses exempelvis tidsfristen i 65 § 1 mom. i trafikförsäkringslagen, där det föreskrivs att den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära rekommendation till avgörande av nämnden i ett ersättningsärende inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut. Motsvarande bestämmelse föreslås i 38 § 1 mom. i patientförsäkringslagen, där tidsfristen är ett år. Tiderna för klagomål har varit olika, eftersom tiden i fråga om patientskador hittills har varit tre år, medan tiden för klagomål till trafikskadenämnden år 2016 förlängdes från 90 dagar till ett år i enlighet med kravet i ADR-direktivet. Däremot är till exempel de bestämmelser om preskription som inte behöver beaktas på tjänstens vägnar inte sådana bestämmelser som kan utgöra en grund för att avstå från behandlingen av ett ärende.

Enligt 1 mom. 3 punkten behöver nämnden inte behandla ett ärende, om försäkringsbolagets eller Patientförsäkringscentralens utredning av ärendet är bristfällig. Med detta avses till exempel fall där försäkringsbolaget eller Patientförsäkringscentralen i sitt beslut har låtit bli att ta ställning till något av ersättningsökandens anspråk. Om det är fråga om en liten brist, kan nämnden behandla ärendet och till exempel be försäkringsbolaget eller Patientförsäkringscentralen att i sitt bemötande till nämnden ta ställning till ersättningsökandens anspråk eller påståenden. Om ärendet däremot kräver en mer omfattande utredning, är det inte ändamålsenligt att behandla ärendet i nämnden förrän försäkringsbolaget eller Patientförsäkringscentralen har utrett ärendet tillräckligt. Nämnden kan då i samband med beslutet om att avstå från att behandla ärendet uppmana försäkringsbolaget eller Patientförsäkringscentralen att göra en utredning av ärendet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om hur ett beslut om att ett ärende inte behandlas fattas. Enligt momentet kan nämndens ordförande eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla på de grunder som nämns i 1 mom. besluta att ett ärende inte behandlas, om de är eniga om beslutet. I annat fall kan ett beslut om att ett ärende inte behandlas fattas i en avdelnings plenum eller i en sektion. Ofta framgår det tydligt om ett ärende inte behöver behandlas. I sådana fall är det inte ändamålsenligt att avgöra ärendet i en sektion. I oklara fall ska det dock avgöras i en sektion eller i en avdelnings plenum om nämnden kan avstå från att behandla ärendet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska nämnden, om den inte behandlar ett trafikförsäkringsärende, ge den som har begärt en rekommendation till avgörande och vid behov försäkringsbolaget ett motiverat beslut om att nämnden inte behandlar ärendet. Beslutet ska meddelas senast tre veckor efter det att grunden för att avstå från behandling av ärendet framkom. Ett motiverat beslut ska alltid ges den som har begärt en rekommendation till avgörande och vid behov försäkringsbolaget, i praktiken alltså alltid när man har hunnit behandla ärendet i någon mån, man känner till bolaget och man redan har hunnit kontakta bolaget i ärendet. Om man genast avstår från att behandla ärendet, behöver man inte nödvändigtvis ge bolaget ett motiverat beslut. Bestämmelsen motsvarar 5 a § 2 mom. i den nuvarande lagen om trafikskadenämnden, som fogades till lagen i samband med det nationella genomförandet av ADR-direktivet. Nu utvidgas bestämmelsen så att den gäller alla trafikförsäkringsärenden som behandlas i nämnden, inte endast fall där det är en fysisk person som har begärt rekommendation till avgörande.

Enligt det föreslagna 4 mom. förfaller behandlingen av ett ärende i nämnden, om sökanden återkallar sin ansökan.

9 §. Avgörande av ärenden i andra fall. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om vilken rätt ordföranden eller en vice ordförande i trafik- och patientskadenämnden, en föredragande med uppdraget som huvudsyssla och en läkare som fungerar som sakkunnig i personskadeärenden eller en läkare som är medlem i nämnden har att tillsammans avgöra vissa ärenden. En förutsättning är att de ska vara eniga om beslutet.

Enligt 1 mom. 1 punkten kan ett ärende avgöras i den sammansättning som föreskrivs i paragrafen, om ärendet är uppenbart ogrundat. Uppenbart ogrundade ärenden är till exempel sådana där ersättningsanspråket grundar sig på någon annan lag än trafikförsäkringslagen i trafikskadeärenden eller patientskadelagen i patientskadeärenden eller där anspråket gäller en ersättningsförmån som inte grundar sig på lag.

Med stöd av den föreslagna 1 mom. 2 punkten kan ett ärende avgöras i den sammansättning som nämns i paragrafen, om ärendet är av ringa betydelse. Exempelvis ärenden i vilka det ekonomiska intresset är mycket litet kan anses vara av ringa betydelse.

Med stöd av 1 mom. 3 punkten kan ett ärende avgöras i den sammansättning som nämns i paragrafen, om beslutspraxis i likartade ärenden är vedertagen. Denna punkt kan tillämpas i situationer då många liknande ärenden kommer in till nämnden och de fakta som avgör ärendena är liknande. Dessutom måste fallen vara så enkla och klara att skillnader mellan de enskilda fallen inte väsentligen kan påverka avgörandet. När det gäller personskador förekommer fler individuella skillnader, vilket måste beaktas när bestämmelsen tillämpas.

Med stöd av 1 mom. 4 punkten kan ett ärende avgöras i den sammansättning som nämns i paragrafen, om samma ärende redan har avgjorts i en avdelnings plenum eller i en sektion. En sådan situation kan vara aktuell exempelvis om ett försäkringsbolag har varit skyldigt att begära rekommendation till avgörande av nämnden innan det ger sitt beslut och den skadelidande senare begär rekommendation till avgörande om samma ärende. Om den senare begäran om rekommendation exempelvis i fråga om grunderna eller beloppet skiljer sig från det ärende som redan har behandlats och från den rekommendation som har getts, ska ärendet behandlas på vanligt sätt i en sektion.

I paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse om ett undantag från sammansättningen vid avgörande av de ärenden som avses i 1 mom. Om behandlingen av ett ärende väsentligen beror på något annat än en medicinsk fråga, ska ordföranden eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla ha rätt att tillsammans avgöra ärendet. Även då är en förutsättning att ordföranden eller vice ordföranden och föredraganden är eniga om avgörandet.

10 §. *Behandling av begäran om rekommendation till avgörande och givande av rekommendation till avgörande i vissa trafikskadeärenden.* I paragrafen föreslås bestämmelser om behandlingen av ett ärende och om givande av en rekommendation till avgörande när försäkringstagaren, den skadelidande eller någon annan ersättningsberättigad fysisk person av nämnden har begärt rekommendation till avgörande om ett beslut av ett försäkringsbolag. Paragrafen grundar sig på ADR-direktivet och motsvarar 5 a § och 6 § 2 mom. i den gällande lagen om trafikskadenämnden. Paragrafen gäller endast avgöranden i trafikskadeärenden, eftersom direktivet som paragrafen grundar sig på gäller lösning av konsumenttvister som gäller förpliktelser som härrör från avtal mellan en näringsidkare och en konsument. Det har i fråga om trafikskadeärenden ändå inte ansetts ändamålsenligt att begränsa bestämmelsens tillämpningsområde så att det överensstämmer med direktivet. En begäran om rekommendation till avgörande kan framställas till trafikskadenämnden inte bara av en konsument i egenskap av försäkringstagare, utan även av en skadelidande eller någon annan ersättningsberättigad, till exempel maken eller ett barn till en person som har avlidit till följd av en trafikskada. Det är inte motiverat att behandla personer som begär rekommendation till avgörande på olika sätt beroende på om ärendet behandlas på basis av personens egen eller någon annans trafikförsäkring. Eftersom en patientförsäkring aldrig tecknas av konsumenten själv, är direktivet inte tillämpligt på avgörande av tvister som gäller patientförsäkringar, och de bestämmelser genom vilka direktivet genomförs tillämpas därför inte heller på dem. De skyldigheter i fråga om behandlingen som följer av direktivet, såsom meddelanden till dem som har begärt rekommendation till avgörande samt tidsfrister, behöver inte utvidgas till behandlingen av patientskadeärenden genom ytterligare reglering på nationell nivå. Lagstiftningen utgör inte heller något hinder för att man också på patientförsäkringsavdelningen tar i bruk liknande praxis som trafikförsäkringsavdelningen tillämpar med stöd av lag.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om nämndens skyldighet att utan dröjsmål underrätta parterna om att den har fått allt det material som behövs för att avgöra ärendet.

Enligt paragrafens 2 mom. ska nämnden ge sitt avgörande inom en viss tid i ett trafikskadeärende där det är en fysisk person som har begärt en rekommendation till avgörande. En moti-

verad rekommendation till avgörande ska ges skriftligen senast 90 dagar efter det att nämnden har fått tillgång till allt det material som behövs för att ge en rekommendation till avgörande. I ett ytterst komplicerat ärende får nämnden enligt prövning förlänga fristen på 90 dagar. Parterna ska då underrättas om att fristen har förlängts samt om den uppskattade tidpunkten för när en rekommendation till avgörande kommer att ges.

11 §. Beslutens karaktär. Det föreslås att det i paragrafen föreskrivs om att nämndens avgöranden har karaktären av rekommendationer och att ett ärende som har avgjorts av nämnden kan föras till domstol. I 1 mom. konstateras det att ett beslut som meddelas av nämnden inte är verkställbart och att det inte har samma rättsverkningar som en dom. Paragrafen motsvarar till denna del 20 § i lagen om konsumenttvistenämnden. I paragrafen används termen ”beslut”, som avser både rekommendationer till avgörande, beslut om att ett ärende inte behandlas och utlåtanden till domstolar. Trafik- och patientskadenämndens rekommendationer till avgörande liknar till sin natur exempelvis konsumenttvistenämndens avgöranden.

Paragrafens 2 mom. är ny, och det föreslås att den tas med i lagen för tydlighetens skull. De trafik- och patientskadeärenden som behandlas i nämnden är inga förvaltningsmål, utan privaträttsliga tvistemål som hör till behörigheten för en allmän domstol. Eftersom nämndens avgöranden inte är verkställbara, utan endast rekommendationer, har de inte samma rättsverkningar som en dom och kan inte överklagas med stöd av förvaltningslagen. Ändring får alltså inte sökas i beslut som innehåller avgörande i sak, och inte heller i beslut om att inte avgöra eller behandla ett ärende. Ett beslut av en försäkringsanstalt som har behandlats eller vars behandling har inletts i nämnden kan således på sedvanligt sätt föras till allmän domstol för prövning.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska nämnden när den informerar parterna om sitt avgörande samtidigt nämna det faktum att avgörandena är rekommendationer. På detta sätt säkerställer man att båda parterna är medvetna om avgörandets karaktär.

12 §. Rättelse av fel i beslut. Paragrafens föreslagna bestämmelser om rättelse av sakfel och skrivfel i beslut bygger på samma principer som bestämmelserna i 8 kap. i förvaltningslagen, men på grund av karaktären av de ärenden som nämnden behandlar och av nämndens beslut behöver det finnas sådana särskilda bestämmelser om rättelse som till vissa delar avviker från förvaltningslagen. Bestämmelsen är ny, och den motsvarar 21 § i lagen om konsumenttvistenämnden. Bestämmelsen behövs för att förtydliga praxis och öka rättssäkerheten. I paragrafen används termen ”beslut”, som avser både rekommendationer till avgörande, beslut om att ett ärende inte behandlas och utlåtanden till domstolar.

I enlighet med det föreslagna 1 mom. ska ett ärende som har avgjorts i nämnden kunna behandlas på nytt, om nämndens beslut grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades. Nämnden är inte enligt momentet skyldig att rätta ett sakfel. Vid bedömningen av om ett fel behöver rättas ska man kunna beakta felets betydelse för vardera parten samt om felet beror på partens eget agerande. I de fall som avses i 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen är i första hand försäkringsanstalterna, Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen skyldiga att behandla ett ärende på nytt på basis av ny utredning. Om försäkringsanstalten, Trafikförsäkringscentralen eller Patientförsäkringscentralen trots detta inte behandlar ärendet på nytt, kan nämnden rätta felet genom att avgöra ärendet, som gäller rekommendation till avgörande eller utlåtande, på nytt.

Enligt 2 mom. förutsätter rättelse av ett i 1 mom. avsett sakfel inte parternas samtycke. Parterna ska dock underrättas om det fel som finns i beslutet och om att nämnden ämnar avgöra ärendet på nytt. Bestämmelsen avviker från 50 § 2 mom. i förvaltningslagen, enligt vilket rät-

telse till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till rättelsen. Enligt förvaltningslagen behövs samtycke dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. Eftersom nämndens rekommendationer till avgörande inte är bindande utan uttryckligen rekommendationer, medför ett oriktigt avgörande av nämnden inga nya rättigheter eller skyldigheter för parterna. Det troliga är att parterna i stället bara låter bli att följa nämndens oriktiga rekommendation till avgörande. Det kan därför anses motiverat att rätta sakfel utan partens samtycke. Det är troligt att en part till och med har avsevärt större nytta av en felfri rekommendation till avgörande, även om den rättas till partens nackdel. Utifrån en rekommendation till avgörande som saknar sakfel kan parterna exempelvis på ett tillförlitligare sätt avgöra om det lönar sig att väcka talan i tingsrätten på grund av ersättningskrav. Rättelse av en rekommendation till avgörande motsvarar alltså inte rättelse av en myndighets förvaltningsbeslut. Bestämmelsen motsvarar också 21 § 2 mom. i lagen om konsumenttvistenämnden.

Enligt paragrafens 3 mom. ska nämnden dessutom rätta uppenbara skriv- och räknefel och andra med dem jämförbara klara fel i sina beslut. Det är alltså nämndens skyldighet att rätta sådana fel som avses i momentet, och detta lämnar inte rum för prövning. Ett fel ska dock inte behöva rättas, om det har gått mer än två år sedan beslutet meddelades. Motsvarande tidsgräns enligt 52 § 1 mom. i förvaltningslagen är fem år. En tidsfrist på två år för rättelse av fel kan bedömas vara tillräcklig när det gäller nämndens beslut, som har karaktären av rekommendationer, på motsvarande sätt som i 21 § 3 mom. i lagen om konsumenttvistenämnden.

Paragrafens 4 mom. innehåller bestämmelser om den sammansättning i vilken beslut om rättelse av fel ska fattas. I regel ska beslutet om rättelse av fel fattas i en sådan sammansättning i plenum eller en sektion som motsvarar den i vilken det oriktiga beslutet fattades. Ett undantag utgör de fall där ärendet har avgjorts i ett förenklat förfarande med stöd av 9 §. Det är då ordföranden eller en vice ordförande som beslutar om rättelse av felet i enlighet med vad som bestäms i arbetsordningen. Motsvarande sammansättning betyder inte att samma medlemmar som var med om att fatta det oriktiga beslutet också måste besluta om rättelse av felet, utan att det i den sammansättning som beslutar om rättelse av felet ska finnas motsvarande expertis som i den som fattade det oriktiga beslutet.

13 §. Finansiering av verksamheten. Enligt det föreslagna 1 mom. finansieras nämndens verksamhet med avgifter som tas ut hos Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen. Trafikförsäkringscentralen ska svara för kostnaderna när det gäller trafikskadeärenden och Patientförsäkringscentralen när det gäller patientskadeärenden. Avgifterna motsvarar de kostnader som uppstår på grund av de uppgifter som föreskrivs för nämnden. Sådana kostnader är exempelvis arvoden och löner till dem som avger utlåtanden och till sakkunniga, sekreterare och kontorspersonal vid nämnden. Gemensamma kostnader som inte kan härledas till antingen patientskadeärenden eller trafikskadeärenden fördelas i samma förhållande som nämndens direkta kostnader som gäller båda försäkringsgrenarna. Nämnden ska organisera sin verksamhet så att den tillräckligt noggrant kan härleda sina kostnader till antingen patientförsäkringsärenden eller trafikförsäkringsärenden.

I momentet konstateras det att bestämmelser om fördelningen av Patientförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet finns i lagen om Patientförsäkringscentralen och att bestämmelser om fördelningen av Trafikförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet och Statskontoret på motsvarande sätt finns i lagen om Trafikförsäkringscentralen. I praktiken motsvarar detta nuläget när det gäller patientförsäkringar, för de kostnader som föranleds av patientskadenämndens verksamhet fördelas nu mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet i samma förhållande som de deltar i betalningen av kostnaderna för Patientförsäkringscentralen. I fortsättningen ska finansieringen gå via Patientförsäkringscentralen. Också finansieringen av trafikskadenämnden har fungerat enligt samma principer så att

den har fördelats mellan de försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet och Statskontoret. I fortsättningen ska dock finansieringen också när det gäller trafikförsäkringen gå via Trafikförsäkringscentralen.

Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. fastställer Finansinspektionen årligen nämndens budget på framställning av nämnden. Finansinspektionen ska dessutom av särskilda skäl kunna fastställa en tilläggsbudget under räkenskapsperioden. Bestämmelsen motsvarar nuläget.

Enligt det föreslagna 3 mom. fastställer Finansinspektionen storleken av de avgifter som ska tas ut hos Patientförsäkringscentralen och Trafikförsäkringscentralen.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om uttagandet och redovisningen av avgiften till nämnden vid behov utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §. Bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse. Det föreslås att det i paragrafen för klarhetens skull ska föreskrivas att nämndens bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse ska upprättas i enlighet med bokföringslagen (336/1997). Också bokföringsförordningen (1339/1997), som har utfärdats med stöd av bokföringslagen, ska iakttas. Eftersom verksamhetsberättelsen enligt bokföringslagen inte utgör en del av bokslutet, ska det i paragrafen också föreskrivas att verksamhetsberättelsen ska upprättas i enlighet med bokföringslagen och bokföringsförordningen, eftersom den har utfärdats med stöd av lagen.

15 §. Revision. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska trafik- och patientskadenämnden ha en i revisionslagen (1141/2015) avsedd GR-revisor och revisorssuppleant. Revisorn och revisorssuppleanten ska väljas för ett kalenderår åt gången. Revisorn ska före utgången av april avge en revisionsberättelse till nämnden.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska nämnden tillställa Finansinspektionen bokslutet och revisionsberättelsen före utgången av juni det år som följer på utgången av räkenskapsperioden.

16 §. Rätt att få uppgifter. I paragrafen föreslås närmare bestämmelser än i den gällande lagstiftningen om nämndens rätt att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter på begäran. Nämndens rätt att behandla uppgifter grundar sig, liksom beskrivs ovan, på artikel 6.1 c och e och artikel 9.2 g i den allmänna dataskyddsförordningen, på dataskyddslagen och på 18 § i den föreslagna lagen.

Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten har nämnden rätt att få uppgifter av försäkrings- eller pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*), tillämpas på. Uppgifter av till exempel skattemyndigheten behövs i ersättningsverksamheten i fråga om både trafik- och patientskador. Rätten att få uppgifter ska med stöd av 4 § 2 mom. i offentlighetslagen utöver myndigheter gälla också alla andra instanser som sköter offentliga uppdrag, såsom Pensionsskyddscentralen. Rätten att få uppgifter ska med stöd av 5 § i offentlighetslagen även gälla instanser som utför uppgifter på uppdrag av ovannämnda instanser, såsom Försäkringsbranschens Rehabilitering rf. Uppgifter om ersättningar som andra försäkringsanstalter har betalat behövs exempelvis vid samordning mellan trafikförsäkring och försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom.

Enligt 1 mom. 2 punkten i lagförslaget har nämnden rätt att av den skadelidandes arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar honom eller henne och om grunderna för dem. Dessutom ska nämnden ha rätt att av arbetsgivaren få också andra uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ersättningsärende som behandlas.

Enligt 1 mom. 3 punkten har nämnden rätt att få uppgifter av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård. Dessutom ska nämnden ha rätt att få uppgifter av socialserviceproducenter och vårdinstitut. Nämndens rätt att få uppgifter ska gälla de utlåtanden som de instanser som nämns i punkten har sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering.

Den bestämmelse som föreslås i 2 mom. är ny. Enligt den förutsätter trafik- och patientskadenämndens rätt att få de uppgifter som nämns i 1 mom. att uppgifterna är nödvändiga för avgörandet av ett ersättningsärende som behandlas. Rätten att få uppgifter ska till skillnad från i den nuvarande lagen gälla nödvändiga uppgifter, eftersom man inte kan göra upp någon uttömmande förteckning över de uppgifter som nämnden behöver, vilket man enligt grundlagsutskottets utlåtanden (GrUU 14/2002 rd, GrUU 30/2005 rd) bör kunna göra när det är fråga om behövliga uppgifter. Bestämmelsen motsvarar det som gäller försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter i enlighet med trafikförsäkringslagen och Patientförsäkringscentralens rätt att få upplysningar i enlighet med patientskadelagen.

Enligt paragrafens föreslagna 3 mom. är nämnden skyldig att för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. 3 punkten betala en skäligen ersättning som motsvarar kostnaderna. Bestämmelsen ska dock inte gälla uppgifter som fås av den som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet som har gett den vård som patientskadeärendet gäller. För de utlåtanden som nämnden begär ska den som avger utlåtande dessutom ha rätt att få ett skäligt arvode.

17 §. Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om sekretess för medlemmarna i nämnden, anställda vid nämnden och personer som nämnden anlitar som sakkunniga på grundval av ett uppdrag. I fråga om sekretess, utlämnande av uppgifter som omfattas av sekretess och brott mot sekretess ska i tillämpliga delar gälla det som i 30 kap. 1, 3 och 4 § i försäkringsbolagslagen (521/2008) föreskrivs om försäkringsbolag. Bestämmelsen behövs eftersom det i försäkringsbolagslagen endast föreskrivs om försäkringsbolags sekretess och nämnden därför inte omfattas av den lagens tillämpningsområde. Paragrafen motsvarar 13 § i den gällande patientskadelagen och 10 § i lagen om trafikskadenämnden.

18 §. Nämndens rätt att få handräckning i patientskadeärenden. I paragrafen föreslås bestämmelser om Statens tillstånds- och tillsynsmyndighets skyldighet att i patientskadeärenden ge nämnden handräckning för att den i 16 § avsedda rätten att få uppgifter ska tillgodoses. Rätten att få handräckning ska endast gälla handräckning som behövs för att säkerställa rätten att få uppgifter, eftersom annan handräckning inte behövs. Med handräckning avses därmed hjälp att få utredningar från olika vårdenheter. Bestämmelsen behövs eftersom nämnden från vissa vårdenheter ibland inte får några uppgifter alls om hälsotillståndet, bland annat på grund av yrkesutövarnas likgiltighet. Om nämnden inte har tillgång till sådana uppgifter om sjukdomshistorien som yrkesutövare är skyldiga att sammanställa och förvara, kan ett patientskadeärende inte avgöras i ett skriftligt förfarande. Den myndighet som utövar tillsyn över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kan i sista hand hämta de behövliga handlingarna så att patientens ersättningsärende kan behandlas. Paragrafen motsvarar det nuvarande 11 a § 4 mom. i patientskadelagen.

19 §. Tjänsteansvar. I paragrafen föreslås bestämmelser om tjänsteansvar. Enligt paragrafen handlar nämndens medlemmar, föredragande, sakkunniga och andra som behandlar nämndens ärenden under straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter nämndens uppgifter. Bestämmelser om

skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen förtydligas. I övrigt motsvarar bestämmelsen nuläget.

20 §. Tillsyn. I paragrafen föreslås som ett komplement till lagen om Finansinspektionen en bestämmelse enligt vilken Finansinspektionen är skyldig att utöva tillsyn över de förfaranden som iakttas i finansieringen av trafik- och patientskadenämnden och i nämndens verksamhet i övrigt. Det är fråga om de i 14 och 15 § nämnda uppgifter som har samband med tillsynen över ekonomin samt tillsynen över förvaltningssystemet. Därtill utövar Finansinspektionen tillsyn över att nämnden iakttar bestämmelserna i denna lag samt förvaltningslagen. Finansinspektionen utövar emellertid inte tillsyn över lagligheten i fråga om nämndens utlåtanden och rekommendationer till avgörande.

21 §. Närmare bestämmelser. I paragrafens 1 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om trafik- och patientskadenämndens organisation och förvaltning, om avgörande av förvaltningsärenden, om ordförandens uppgifter samt om information om nämndens verksamhet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Avsikten är att det i förordningen ska föreskrivas om samma saker som i statsrådets gällande förordning om patientskadenämnden (673/2000). I förordningen ska det bland annat finnas bestämmelser om hur avdelningarna är indelade i sektioner och om plenums rätt att till permanenta sakkunniga utse sådana personer som har gett sitt samtycke till uppdraget och som företräder medicinsk eller annan expertis av betydelse för avgörandet av ärenden. I förordningen ska det dessutom finnas bestämmelser om hur nämndens förvaltning ska ordnas, bland annat om förvaltningssektionen och om namnteckningsrätten.

I det föreslagna 2 mom. konstateras det att närmare bestämmelser om hur arbetet i nämnden organiseras meddelas i nämndens arbetsordning, som fastställs vid nämndens allmänna möte.

22 §. Ikraftträdande. I paragrafens 1 mom. anges tidpunkten för ikraftträdandet av lagen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

I 2 mom. föreslås det att lagen om trafikskadenämnden (441/2002) ska upphävas.

Enligt 3 mom. ska trafikskadenämndens och patientskadenämndens verksamhet upphöra vid ikraftträdandet av lagen.

Enligt 4 mom. ska det som någon annanstans föreskrivs om trafikskadenämnden eller patientskadenämnden efter ikraftträdandet gälla trafik- och patientskadenämnden.

I 5 mom. föreslås det att ärenden som vid ikraftträdandet av lagen är anhängiga vid trafikskadenämnden eller patientskadenämnden överförs till behandling och avgörande i trafik- och patientskadenämnden och att dessa ärenden ska behandlas i enlighet med bestämmelserna i lagen om trafik- och patientskadenämnden samt de bestämmelser i trafikförsäkringslagen och patientförsäkringslagen som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

I 6 mom. föreslås en bestämmelse om att mandatperioden för de ordförande, vice ordförande och andra medlemmar och ersättare vid trafikskadenämnden och patientskadenämnden som har uppdraget som bisyssla löper ut vid ikraftträdandet av lagen.

1.2 Trafikförsäkringslagen

14 §. Försummelse av upplysningsplikten. Om en försäkringstagare uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det

hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, enligt den gällande paragrafen rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie. Försäkringspremien får naturligtvis tas ut bara för tiden för försummelsen. Det föreslås därför att det i paragrafens 1 mom. vidare ska konstateras att premien dock inte får tas ut för än längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren. Detta överensstämmer med påföljderna för försummelse av försäkringsskyldigheten.

15 §. Försummelse av anmälan om riskökning. I paragrafen konstateras det att försäkringsbolaget, när det har fått den riktiga uppgiften, får ta ut en högre försäkringspremie retroaktivt under den tid risken var förhöjd. Det föreslås att det i paragrafen på motsvarande sätt som i 14 § ska konstateras att försäkringsbolaget dock inte har rätt att ta ut en försäkringsavgift retroaktivt för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren.

21 §. Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag. När ett fordons ägare eller innehavare byter försäkringsbolag överförs inte försäkringen, utan endast skadehistorieuppgifterna, till det andra bolaget. Det nya försäkringsbolaget ingår ett nytt försäkringsavtal med kunden. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen preciseras till denna del.

29 §. Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift. Den försäkringspliktige har rätt att överklaga Statskontorets beslut om avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift. Besvären anförs hos förvaltningsdomstolen. Det föreslås att det till 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Försummelseavgift och avgift som motsvarar försäkringspremien betalas enligt 4 mom. till Trafikförsäkringscentralen, som således verkställer Statskontorets beslut i ärendet och sköter faktureringen och indrivningen av avgifterna. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att avgifterna kan drivas in först efter det att Statskontorets beslut om indrivning av avgifterna har vunnit laga kraft. Således kan förfallodagen för Trafikförsäkringscentralens faktura vara tidigast den dag då Statskontorets beslut vinner laga kraft. Beslutet vinner laga kraft 30 dagar efter det att en part har fått del av beslutet, om det inte överklagas genom besvär. På delgivning av ett beslut ska 59 § i förvaltningslagen tillämpas, vilket innebär att om inte något annat visas, anses parten ha fått del av beslutet sju dagar efter att det postades.

32 §. Ersättningsansvar för trafikskada. I paragrafens 3 mom. nämns de bestämmelser om försäkringsbolag som tillämpas också på Statskontoret. Trafikförsäkringslagens 88 § 1 mom. saknas i den gällande bestämmelsen. Eftersom regressrätten gäller även Statskontoret, bör också nämnda bestämmelse om utlämnande av uppgifter tillämpas på Statskontoret. Det föreslås därför att 88 § 1 mom. läggs till i uppräknningen i 32 § 3 mom. av de bestämmelser som ska tillämpas på Statskontoret.

34 §. Ersättning för personskada. Enligt paragrafens 3 mom. kan det i stället för en fortlöpande ersättning som betalas på grund av inkomstbortfall eller förlust av underhåll betalas en engångsersättning med motsvarande kapitalvärde. Engångsersättning betalas endast av särskilt vägande skäl.

Enligt den gällande paragrafens 4 mom. ska det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas beräkningsgrunder för engångsersättning som betalas i stället för fortlöpande ersättning för en personskada. Paragrafen innehåller inga bestämmelser om vilka aspekter som ska beaktas vid fastställandet av beräkningsgrunderna för engångsersättningen. Det föreslås att paragrafen kompletteras så att det i 4 mom. på motsvarande sätt som i 87 § i lagen om olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (459/2015) föreskrivs om vilka aspekter som

ska beaktas när beräkningsgrunderna för engångsersättningen fastställs. Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen, varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska engångsersättningen räknas ut som ett belopp som motsvarar kapitalvärdet av den fortlöpande ersättningen, med beaktande av den skadelidandes statistiskt uppskattade förväntade livslängd vid tidpunkten för trafikskadan. Om fortlöpande ersättning senare byts ut mot en engångsersättning, ska den skadelidandes uppskattade återstående medellivslängd beaktas vid den tidpunkt då den fortlöpande ersättningen byts ut mot en engångsersättning. Beräkningen av kapitalvärdet ska grunda sig på en på offentlig statistik baserad uppskattning av den förväntade livslängden för i Finland bosatta personer i varje ålders- och födelseårsklass. En eventuell förändring i den förväntade livslängden kan därmed tas i beaktande vid bedömningen av en persons återstående livslängd. Räntesats vid beräkningen av kapitalvärden är den uppskattade framtida riskfria räntan på lång sikt.

42 §. Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer. Enligt 1 mom. 1 punkten ersätts inte en trafikskada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation, om den drabbar fordonets ägare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla. I 3 a § i den trafikförsäkringslag som gällde före den 1 januari 2017 konstaterades det att vad som i den lagen föreskrivs om ägare av motorfordon även gäller innehavare av motorfordon som överlåtits i annans bestående besittning. Den bestämmelsen togs inte med i den nuvarande trafikförsäkringslagen, utan fordonets innehavare nämns separat i de fall där avsikten är att bestämmelsen utöver ägaren ska gälla också innehavaren. Eftersom avsikten inte var att ändra det rådande rättsläget, föreslås det att paragrafens 1 mom. 1 punkt ändras så att också fordonets innehavare nämns utöver fordonets ägare och förare.

48 §. Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen. Paragrafen innehåller bestämmelser om hur alkoholhalten i fordonets förarens blod eller något annat berusningsmedel påverkar förarens rätt till ersättning från trafikförsäkringen. I både 1 och 2 mom. föreskrivs det dessutom om de fall där det är fråga om samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel. Enligt förslaget preciseras båda momenten så att det entydigt är fråga om samverkan mellan just alkohol och ett eller flera andra berusningsmedel, och inte om samverkan mellan andra berusningsmedel än alkohol.

50 §. Otillräknelighet och nödläge. I paragrafen föreskrivs det om situationer där den som drabbats av en personskada var otillräknelig eller agerade i nödläge. Enligt paragrafen ska man beakta åldern på och sinnestillståndet hos den som orsakat skadan och andra förhållanden vid tidpunkten för skadan. I vissa fall kan det dock hända att följden av skadan framkommer först när det redan har gått en längre tid efter det att skadan orsakades. Det är därför tydligare att det föreskrivs att det bedöms om en person var otillräknelig eller om nödläge förelåg när försäkringsfallet framkallades, liksom i lagen om försäkringsavtal, i stället för vid tidpunkten för skadan. För att det inte ska uppstå oklarheter vid tillämpningen av lagen föreslås det att ordalydelsen i paragrafen till denna del ändras för att motsvara lagen om försäkringsavtal.

64 §. Trafik- och patientskadenämnden. I paragrafen föreslås ändringar som beror på den nya nämndens namn.

65 §. Rätt att begära rekommendation till avgörande och utlåtande av trafik- och patientskadenämnden. I paragrafens 1 och 2 mom. föreslås ändringar som beror på den nya nämndens namn. Dessutom föreslås det att 1 mom. ändras så att termen ”utlåtande” byts ut mot ”rekommendation till avgörande”, som är det precisare uttryck som nu för tiden används. Rekommendation till avgörande avser avgörandet av ett ärende som avgörs på begäran av försäkringsbolaget eller den skadelidande. Utlåtande däremot avser endast ett avgörande som avges på begäran av en domstol. Därför föreslås det att också 3 mom. ändras så att det i paragrafen

konstateras att ett försäkringsbolag av nämnden får begära rekommendation till avgörande och en domstol utlåtande medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §. Skyldighet att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden. I paragrafens rubrik och i 1 mom. föreslås en ändring med anledning av den nya nämndens namn, och i både 1 och 2 mom. ändras termen ”utlåtande” på motsvarande sätt som i 65 § till ”rekommendation till avgörande”.

67 §. Fördröjd ersättning. I paragrafen föreskrivs det om dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta som ska betalas på grund av fördröjd trafikförsäkringsersättning. Det är möjligt att tolka ordalydelsen i den första meningen i 2 mom. så, att dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta med anledning av fördröjd ersättning ska betalas redan från den sista dagen inom den tidsfrist som avses i 62 eller 70 §. För att undvika oklarheter föreslås det att meningen ändras så att dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från dagen efter den dag då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. I paragrafen föreslås dessutom en ändring som beror på den nya nämndens namn.

79 §. Tid för väckande av talan. I paragrafens 2 mom. föreslås en ändring med anledning av den nya nämndens namn.

80 §. Behandling av ersättningsärenden i domstol. Bestämmelserna i paragrafen gäller behandlingen av ersättningsärenden i domstol när yrkandet grundar sig på trafikförsäkringslagen eller någon annan lag. Syftet med bestämmelserna är att säkerställa att innehållet i en ersättning vid en trafikskada inte beror på om ersättningsärendet avgörs som ett separat tvistemål med stöd av trafikförsäkringslagen eller i samband med ett brottmål, och inte heller på vem som enligt yrkandet ska betala ersättning. I den första meningen i 1 mom. konstateras det att om ersättning för trafikskada yrkas i domstol av ett fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan lag än trafikförsäkringslagen, ska ersättning utdömas i enlighet med trafikförsäkringslagen och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Det är möjligt att tolka den nuvarande ordalydelsen så att ersättning inte kan yrkas för en trafikskada som det inte i trafikförsäkringslagen föreskrivs att ska ersättas. En sådan skada kan vara exempelvis en sakskada som har orsakats av fordonet som orsakade trafikskadan. Syftet med bestämmelsen är inte att hindra till exempel ett fordonets ägare från att yrka ersättning av fordonets förare för en sådan skada. För tydlighetens skull föreslås det att paragrafens första mening preciseras så att trafikskada ändras till skada som ersätts från trafikförsäkringen. Bestämmelsen motsvarar därmed den trafikförsäkringslag som gällde före den 1 januari 2017.

82 §. Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter. Bestämmelserna i paragrafen gäller försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt har ett försäkringsbolag rätt att av försäkrings- eller pensionsinstitut som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster, förmåner som utbetalats till honom eller henne och om andra motsvarande omständigheter. Bestämmelsen har i vissa fall tolkats så att försäkringsbolaget endast har rätt att få uppgifter som motsvarar uppgifter om anställningsförhållanden, företagarbete, förmåner och inkomster. Avsikten är dock att ett försäkringsbolag ska ha rätt att få uppgifter också om andra omständigheter som inverkar på ersättningsansvaret, till exempel från polisens förundersökningsprotokoll och från medicinska utredningar som använts som grund för förmånsbeslut. Därför föreslås det att bestämmelsen ändras så att det föreskrivs att försäkringsbolaget har rätt att av försäkrings- eller pensionsanstalter, myndigheter och andra instanser få också andra uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ersättningsansvaret.

Enligt förslaget fogas det till paragrafen ett nytt 2 mom., enligt vilket försäkringsbolaget har rätt att av Skatteförvaltningen få de uppgifter som avses i 1 mom. 1 punkten, även om beskattningen ännu inte är fastställd. Genom den föreslagna bestämmelsen, som motsvarar 252 § 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, säkerställs försäkringsbolagets möjlighet att få för verkställigheten av lagen nödvändiga uppgifter om arbetstagarens arbetsinkomst från Skatteförvaltningen innan beskattningen av arbetstagarens inkomster har fastställts. Det skulle leda till en oskälig fördröjning att vänta på att beskattningen fastställs i ärenden som gäller ersättning för inkomstbortfall, som är viktiga med tanke på den skadelidandes försörjning.

87 §. Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter. Paragrafen innehåller bestämmelser om Trafikförsäkringscentralens uppgifter till den del det inte föreskrivs om dem tidigare i lagen. Enligt paragrafens 1 mom. är Trafikförsäkringscentralen nationell byrå för försäkringsbolagen. Det föreslås att det till paragrafen fogas en bestämmelse om att Trafikförsäkringscentralen dessutom är den nationella garantifond som avses i det så kallade direktivet om motorfordonsförsäkring (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet). Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 17 § 1 mom. i den trafikförsäkringslag som gällde före den 1 januari 2017 och definitionen i artikel 13 i det så kallade Solvens II-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet).

92 §. Försäkringsbolags likvidation eller konkurs. Det föreslås att första meningen i paragrafens 2 mom. ändras så att det framgår att med försäkringsbestånd som överförs till Trafikförsäkringscentralen avses ett finländskt bolags försäkringsbestånd. Dessutom ska Finansinspektionen i stället för social- och hälsovårdsministeriet vara den myndighet som bestämmer tidpunkten för betalning av ersättningar. Efter dessa ändringar motsvarar momentet det som föreskrivs om saken i 17 § 3 mom. i den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959). Ändringen är av teknisk natur.

1.3 Lagen om Trafikförsäkringscentralen

11 §. Beslutförhet och jäv hos styrelsen. I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om beslutförhet hos styrelsen. Enligt paragrafen gäller majoritetens åsikt som styrelsens beslut. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst. Det föreslås att det till paragrafen fogas en bestämmelse om de fall där rösterna faller lika vid val av ordförande. Valet ska då avgöras genom lottdragning.

19 a §. Tillsyn. I paragrafen föreslås som ett komplement till lagen om Finansinspektionen en bestämmelse enligt vilken Finansinspektionen är skyldig att utöva tillsyn över Trafikförsäkringscentralens verksamhet. Enligt bestämmelsen ska Finansinspektionen svara för tillsynen över att de förfaranden och försäkringsmatematiska faktorer som ska tillämpas i Trafikförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet iakttas. Det är bland annat fråga om sådana uppgifter vid Trafikförsäkringscentralen som har samband med försäkringsbolagens fördelningsavgifter och den riskundersökning som centralen gör på basis av trafikförsäkringsersättningarna. Detta motsvarar de bestämmelser om saken som fanns i 17 § 2 mom. i den trafikförsäkringslag som gällde före den 1 januari 2017.

1.4 Lagen om delegationen för personskadeärenden

2 §. Delegationens uppgifter. I paragrafens 2 mom. hänvisas det enligt förslaget till den nya lagen om trafik- och patientskadenämnden och föreslås ändringar som beror på namnet på den nya trafik- och patientskadenämnden.

3 §. Delegationens sammansättning. I paragrafens 2 mom. görs enligt förslaget en ändring med anledning av den nya nämndens namn, och delegationens sammansättning ändras så att trafik- och patientskadenämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla hör till delegationen. På detta sätt består motsvarande expertis om trafikskador och patientskador som tidigare i delegationens sammansättning.

1.5 Lagen om Finansinspektionen

5 §. Andra finansmarknadsaktörer. I paragrafens 12 och 13 punkt föreslås ändringar som beror på namnet på den nya trafik- och patientskadenämnden och på den nya lagen om trafik- och patientskadenämnden. Dessutom ändras hänvisningen till den gamla trafikförsäkringslagen i 12 punkten till en hänvisning till lagen om Trafikförsäkringscentralen och hänvisningen till patientskadelagen i 13 punkten till en hänvisning till patientförsäkringslagen.

1.6 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

1 §. Avgiftsskyldiga. I paragrafens 1 mom. 10 och 11 punkt föreslås ändringar som beror på namnet på den nya trafik- och patientskadenämnden och på den nya lagen om trafik- och patientskadenämnden. Dessutom ändras hänvisningen till den gamla trafikförsäkringslagen i 10 punkten till en hänvisning till lagen om Trafikförsäkringscentralen och hänvisningen till patientskadelagen i 11 punkten till en hänvisning till patientförsäkringslagen.

1.7 Lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen

8 a §. Skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar för den som får yrkesinriktad rehabilitering. Det försäkringsbolag, Trafikförsäkringscentralen och Statskontoret som betalar ersättning för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering ska enligt den föreslagna paragrafen för rehabiliteringsklienten teckna en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar för skadefall som kan inträffa vid arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning och arbetspraktik som ingår i rehabiliteringen. Bestämmelsen motsvarar 278 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, där det föreskrivs om arbetspensionsanstaltens skyldighet att försäkra dem som deltar i yrkesinriktad rehabilitering. På rehabiliteringsklientens årsarbetsinkomst och på den dagpenning som betalas till rehabiliteringsklienten ska då tillämpas undantagsbestämmelserna i 278 § 2 och 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

2 Ikraftträdande

Lagen om trafik- och patientskadenämnden samt ändringarna i 64, 65 och 66 §, 67 § 2 mom. och 79 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen, lagen om delegationen för personskadeärenden, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift föreslås, som har samband med den nya lagen, träda i kraft vid ingången av 2021. De övriga lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I grundlagens 10 § föreskrivs det om skydd för privatlivet. Enligt den paragrafens 1 mom. ska närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Bestämmelserna ska uppfylla kraven på exakthet och noggrann avgränsning. Skyddet av personuppgifter är en

grundläggande rättighet också enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt artikel 8 i stadgan har var och en rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem. I artikel 52 i stadgan föreskrivs det om förutsättningarna för begränsning av de grundläggande rättigheterna. Enligt artikel 52.1 i stadgan ska varje begränsning i utövandet av rättigheterna vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

Grundlagsutskottet har i fråga om skyddet för personuppgifter ansett det viktigt att reglera åtminstone syftet med registrering av sådana uppgifter, innehållet i uppgifterna, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Grundlagsutskottet har dessutom bedömt bestämmelser om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut information trots sekretess med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet (se t.ex. GrUU 38/2016 rd och de utlåtanden som nämns där). Vid bedömningen av trafik- och patientskadenämndens rätt att få uppgifter bör beaktas att de alternativa tvistlösningsorganens rekommendationer till avgörande har blivit en väsentlig del av de skadelidandes och de försäkrades rättsskydd. Trafik- och patientskadenämndens rätt att få, behandla och lämna ut uppgifter och att få handräckning för att få uppgifter, som det föreskrivs om i 16—18 § i lagförslag 1, är således godtagbara med avseende på grundlagen. Nämndens rätt att få uppgifter är dessutom bunden till att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett ersättningsärende som behandlas.

I fråga om räckvidd för, exakthet hos och noggrann avgränsning av bestämmelser om skyddet av personuppgifter har grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 38/2016 rd fastställt att det enligt dess uppfattning inte finns något hinder för att kraven på räckvidd för, exakthet hos och noggrann avgränsning av bestämmelser om skyddet av personuppgifter till vissa delar kan uppfyllas genom en ändamålsenligt beredd allmän unionsförordning eller genom en allmän nationell lag. Bestämmelser om skyddet för personuppgifter finns i den allmänna dataskyddsförordningen och i den kommande dataskyddslagen som kompletterar förordningen, och de tillämpas också i trafik- och patientskadenämndens verksamhet. Dessa kompletteras dessutom av 17 § i lagförslag 1, där det föreskrivs om skyldigheten att iaktta sekretess, och 19 § i lagförslaget, där det föreskrivs om tjänsteansvar. Bestämmelserna uppfyller således kraven i 10 § 1 mom. i grundlagen.

Offentliga förvaltningsuppgifter definieras inte i lag. I motiveringen till förvaltningslagens 2 § om tillämpningsområdet (RP 72/2002 rd) anses offentliga förvaltningsuppgifter innebära tillgodoseende av allmänna intressen, eller annars vara förenade med drag som är karakteristiska för ordnandet av offentlig service, eller innebära utövande av offentlig makt, såsom fattande av förvaltningsbeslut, och berednings- och verkställighetsåtgärder som omedelbart tjänar avgörandet av ett ärende. Grundlagsutskottet har i sin praxis under den senaste tiden ansett att offentliga förvaltningsuppgifter omfattar bland annat utfärdande av pass (GrUU 6/2013 rd), fastställande och uppbörd av arbetslöshetsförsäkringspremier (GrUU 15/2012 rd) och uppgifter som hör till viseringskodexen (GrUU 55/2010 rd). I rättslitteraturen har det konstaterats att offentliga förvaltningsuppgifter kan vara också uppgifter som omfattar tillhandahållande av offentliga tjänster och uppgifter som huvudsakligen innebär faktisk förvaltningsverksamhet.

Nämnden meddelar inga bindande beslut som berör enskilda personers och samfunds rättigheter, skyldigheter eller intressen. Trafikskadenämndens, patientskadenämndens och den nya sammanslagna nämndens ställning och uppgifter samt den rättsliga karaktären av nämndernas avgöranden är av samma slag som i fråga om konsumenttvistenämnden, vars verksamhet inte har ansetts innebära skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift. Nämndens beslut har ändå faktiska konsekvenser för ovannämnda privata rättssubjekt, och besluten hänger samman med lagstadgade försäkringsgrenar som av hävd har setts som en offentlig förvaltningsuppgift. Med stöd av vad som anförts ovan torde nämndens uppgifter kunna ses som skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna. Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande om lagen om konsumenttvistenämnden (GrUU 40/2006 rd) att alternativ tvistlösning måste anses förbättra rättsskyddet. Karaktären av de uppgifter som nu föreslås för nämnden och aspekter som gäller effektiviteten inom förvaltningen talar för att uppgifterna ska anförtros andra än myndigheter. I lagförslaget föreskrivs det på det sätt som grundlagen förutsätter om nämndens namn, ansvarsområde, huvudsakliga uppgifter, befogenheter, mandattid och förvaltning samt om tjänsteansvar. När nämnderna sköter offentliga förvaltningsuppgifter regleras dessutom deras verksamhet vid sidan av den föreslagna lagen även av de allmänna förvaltningslagarna.

Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt ges endast myndigheter. De rekommendationer till avgörande som trafik- och patientskadenämnden ger och de utlåtanden som nämnden avger är liksom beskrivs ovan varken rättsligt förpliktande eller verkställbara, utan rekommendationer i enskilda fall. Nämndens verksamhet gäller således inte till någon del utövande av domsrätt eller någon annan betydande utövning av offentlig makt.

I 21 § i grundlagen föreskrivs det om rättsskydd. Enligt paragrafens 1 mom. har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. I 2 mom. sägs det att offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag. Trafik- och patientskadenämnden är varken en domstol eller en myndighet, men nämndens avgöranden har faktisk betydelse för den skadelidandes rättsskydd. Också grundlagens 21 § har därför beaktats vid bedömningen av bestämmelserna om förfarandena i nämnden, såsom möjligheten att under vissa förutsättningar avstå från att behandla ett ärende eller möjligheten att avgöra ett ärende på något annat sätt än i en sektion eller i en avdelnings plenum.

Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 40/2006 rd) att konsumenttvistenämndens ställning som en alternativ instans för avgöranden i tvister och beslutens karaktär av rekommendationer kan beaktas vid grundlagsbedömningen av de bestämmelser som tillämpas i nämndens förfaranden. Detta kan beaktas även när det gäller bestämmelserna om förfarandena i trafik- och patientskadenämnden. Beslutens karaktär av rekommendationer och möjligheten att utnyttja också andra rättsmedel, antingen efter behandlingen i nämnden eller redan under behandlingen, understryker hur viktigt det är med så sakkunniga, flexibla, snabba och billiga förfaranden som möjligt för att nämnden ska fungera på ett ändamålsenligt sätt. Grundlagsutskottet har godkänt förenklade förfaranden under vissa förutsättningar också i försäkringsdomstolen samt ansett att ärenden kan avgöras utan sammanträde, så länge varje ledamot i den sammansättning som ska avgöra ärendet uttryckligen godkänner föredragandens utkast jämte motiveringar (GrUU 53/2014 rd). Det är därmed inte problematiskt med tanke på grundlagen att nämnden på de

RP 299/2018 rd

grunder som föreskrivs i 8 § 1 mom. kan avstå från att behandla ett ärende eller att nämnden i enlighet med 9 § kan avgöra ett ärende också på annat sätt än i en sektion.

På de grunder som anförts ovan anses det att lagarna kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om trafik- och patientskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Trafik- och patientskadenämndens behörighet

Trafik- och patientskadenämnden är ett oavhängigt och opartiskt rättsskyddsorgan som behandlar trafik- och patientskadeärenden. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer till avgörande och avge utlåtanden i enskilda ersättningsärenden enligt trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) och patientförsäkringslagen (/) och att vid behov också ge allmänna rekommendationer om tillämpningen av dessa lagar.

Nämnden ska i syfte att förenhetliga ersättningspraxis och främja den allmänna tillgången till information om trafik- och patientskador informera om sin verksamhet och beslutspraxis.

2 §

Nämndens avdelningar och sektioner

Nämnden består av två avdelningar, av vilka den ena behandlar trafikskadeärenden och den andra patientskadeärenden.

Avdelningarna är uppdelade i sektioner. Närmare bestämmelser om sektionerna och deras verksamhet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

3 §

Medlemmar

Nämnden har en ordförande, sex vice ordförande och fjorton andra medlemmar samt tjugosex ersättare. Ordföranden och en av vice ordförandena har uppdraget som huvudsyssla. Nämndens övriga medlemmar har uppdraget som bisyssla. På ersättarna tillämpas det som i denna lag föreskrivs om nämndens medlemmar.

Ordföranden leder nämnden och svarar för dess verksamhet, övervakar att lagtolkningen är enhetlig och svarar för nämndens administrativa ärenden.

Ordföranden svarar även för avgörandena vid den ena av avdelningarna, och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla svarar för avgörandena vid den andra avdelningen. Vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla är dessutom ordförandens ersättare.

4 §

Ordförandens, medlemmarnas och föredragandenas behörighet

Ordföranden och vice ordförandena ska ha avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt och vara förtrogna med trafikskadefrågor eller patientskadefrågor, beroende på vid vilken avdelning de arbetar. Dessutom ska ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla samt två andra vice ordförande vara förtrogna med skadeståndsfrågor. Ordföranden ska ha i praktiken visad ledarförmåga.

Medlemmarna vid nämndens avdelning för trafikskadeärenden ska vara förtrogna med trafikskadefrågor. Åtminstone tre av avdelningens medlemmar ska vara specialistläkare som är förtrogna med sådana frågor som behandlas vid avdelningen. Dessutom ska åtminstone en av avdelningens medlemmar vara diplomingenjör och förtrogen med fordonsteknik. En av avdelningens medlemmar ska vara förtrogen med fordonsreparationer.

Medlemmarna vid avdelningen för patientskadeärenden ska vara förtrogna med hälso- och sjukvårdsfrågor. Åtminstone tre av avdelningens medlemmar ska vara specialistläkare som är förtrogna med sådana frågor som behandlas vid avdelningen. Åtminstone en medlem vid varje sektion inom avdelningen ska vara läkare. Dessutom ska åtminstone en av avdelningens medlemmar vara annan yrkesutbildad person inom sjuk- och hälsovården, och åtminstone en ersättare ska vara specialisttandläkare.

Föredragandena ska ha avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

5 §

Förordnande av ordförandena och medlemmarna, befrielse från medlemskap i nämnden och avgångsålder

Statsrådet förordnar på framställning av social- och hälsovårdsministeriet ordföranden och en vice ordförande för nämnden tills vidare och de övriga vice ordförandena samt medlemmarna för fem år i sänder. Ordföranden, vice ordförandena och medlemmarna förordnas separat för vardera avdelningen. Om en plats som medlem i nämnden blir ledig under mandattiden, förordnar social- och hälsovårdsministeriet en ny medlem i den tidigare medlemmens ställe för återstoden av mandattiden.

Den som har förordnats till nämnden får inte avsättas under mandattiden utan vägande skäl.

Nämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar är skyldiga att avgå vid utgången av den månad under vilken de fyller 70 år.

6 §

Avdelningarnas plenum och nämndens allmänna möte

Nämnden kan sammanträda i trafikskadeavdelningens och patientskadeavdelningens plenum samt i nämndens allmänna möte. Ordförande för en avdelnings plenum är nämndens ordförande eller vice ordförande som svarar för avdelningens avgöranden eller en till avdelningen förordnad vice ordförande för nämnden. Ordförande för det allmänna mötet är nämndens ordförande eller en vice ordförande.

En avdelnings plenum är beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst fem andra medlemmar i avdelningen är närvarande. Det allmänna mötet är beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst tre medlemmar från vardera avdelningen är närvarande.

7 §

Avgörande av ärenden vid det allmänna mötet samt i plenum och sektioner

Ärenden om rekommendationer till avgörande och om utlåtanden avgörs vid det allmänna mötet eller i plenum eller en sektion på föredragning. Förfarandet är skriftligt. Behandlingen av ärenden i nämnden är avgiftsfri. Ett ärende kan avgöras också utan sammanträde, om samtliga medlemmar i den sammansättning som ska avgöra ärendet är eniga om saken efter att ha tagit del av handlingarna och genom anteckning har godkänt beslutsförslaget inklusive motiveringar och om ingen av medlemmarna kräver att det ska hållas ett sammanträde. Ordföranden i den sammansättning som avgör ärendet ska, efter att ha läst ställningstagandena av de övriga medlemmarna i sammansättningen, genom anteckning fastställa antingen att ärendet ska behandlas i sammanträde eller, om medlemmarna är eniga, att det ska avgöras utan sammanträde.

Vid det allmänna mötet behandlas ärenden som gäller nämndens arbetsordning, budget, bokslut och val av revisorer samt allmänna rekommendationer om tillämpningen av lag.

Om ett ärende som ska avgöras är av principiell betydelse för tillämpningen av lag i andra liknande fall eller om det av någon annan orsak anses motiverat, kan nämndens ordförande eller en vice ordförande eller sektionen förordna att ärendet ska behandlas i avdelningens plenum.

8 §

Avstående från behandling av ett ärende om rekommendation till avgörande samt när behandlingen av ett ärende förfaller

Nämnden behöver inte behandla ett ärende, om

- 1) ett avgörande i ärendet förutsätter att muntliga bevismedel används,
- 2) begäran om rekommendation till avgörande inte har kommit in till nämnden inom den tid som föreskrivs i lag, eller
- 3) försäkringsbolagets eller Patientförsäkringscentralens utredning av ärendet är bristfällig.

Nämndens ordförande eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla kan på de grunder som nämns i 1 mom. besluta att ett ärende inte behandlas, om de är eniga om beslutet. I annat fall ska beslutet om att ett ärende inte behandlas fattas i en avdelnings plenum eller i en sektion.

Om nämnden inte behandlar ett trafikskadeärende, ska den ge den som har begärt en rekommendation till avgörande och vid behov försäkringsbolaget ett motiverat beslut om att nämnden inte behandlar ärendet. Beslutet ska meddelas senast tre veckor efter det att grunden för att avstå från behandling av ärendet framkom.

Om en sökande återkallar sin ansökan, förfaller behandlingen av ärendet i nämnden.

9 §

Avgörande av ärenden i andra fall

Nämndens ordförande eller en vice ordförande, en föredragande med uppdraget som huvudsyssla och en läkare som antingen är sakkunnig i personskadeärenden eller är medlem i nämnden kan tillsammans avgöra ett ärende, om de är eniga om beslutet och

- 1) begäran om rekommendation till avgörande är uppenbart ogrundad,

- 2) ärendet är av ringa betydelse,
- 3) beslutspraxis i likartade ärenden är vedertagen, eller
- 4) samma ärende redan har avgjorts i en avdelnings plenum eller i en sektion.

Om behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. väsentligen beror på något annat än en medicinsk fråga, kan ordföranden eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla tillsammans avgöra ärendet.

10 §

Behandling av begäran om rekommendation till avgörande och givande av rekommendation till avgörande i vissa trafikskadeärenden

Om en fysisk person har begärt en rekommendation till avgörande i ett trafikskadeärende, ska nämnden utan dröjsmål underrätta parterna när den har fått allt det material som behövs för att ge en rekommendation till avgörande i ärendet.

Om en fysisk person har begärt en rekommendation till avgörande i ett trafikskadeärende, ska en motiverad rekommendation till avgörande ges skriftligen senast 90 dagar efter det att nämnden har fått tillgång till allt det material som behövs för att ge en rekommendation till avgörande. I ett ytterst komplicerat ärende får nämnden enligt prövning förlänga fristen på 90 dagar. Parterna ska då underrättas om att fristen har förlängts samt om den uppskattade tidpunkten för när en rekommendation till avgörande kommer att ges.

11 §

Beslutens karaktär

Ett beslut som meddelas av nämnden är inte verkställbart och har inte samma rättsverkningar som en dom.

Behandling i nämnden utgör inget hinder för att föra ärendet till allmän domstol för prövning.

När nämnden delger parterna sitt avgörande ska den samtidigt nämna det faktum att nämndens avgöranden är rekommendationer.

12 §

Rättelse av fel i beslut

Om ett beslut av nämnden grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, kan nämnden undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Rättelse av ett i 1 mom. avsett sakfel förutsätter inte parternas samtycke. Parterna ska dock underrättas om det fel som finns i beslutet och om att nämnden ämnar avgöra ärendet på nytt.

Nämnden ska rätta uppenbara skriv- och räknefel och andra med dem jämförbara klara fel i sina beslut. Ett fel behöver dock inte rättas, om det har gått mer än två år sedan beslutet meddelades.

Beslutet om rättelse av nämndens beslut ska fattas i en sådan sammansättning i plenum eller en sektion som motsvarar den i vilken det oriktiga beslutet fattades. Om ärendet har avgjorts med stöd av 9 §, beslutar ordföranden eller en vice ordförande om rättelse av beslutet i enlighet med vad som bestäms i arbetsordningen.

13 §

RP 299/2018 rd

Finansiering av verksamheten

Nämndens verksamhet finansieras med avgifter som tas ut hos Trafikförsäkringscentralen när det gäller trafikskadeärenden och hos Patientförsäkringscentralen när det gäller patient-skadeärenden. Avgiften motsvarar de kostnader som orsakas av de uppgifter som nämnden har enligt lag. Bestämmelser om fördelningen av Trafikförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt trafikförsäkringslagen och Statskontoret finns i lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016). Bestämmelser om fördelningen av Patientförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet finns i lagen om Patientförsäkringscentralen (/).

Finansinspektionen fastställer årligen nämndens budget på framställning av nämnden. Finansinspektionen kan av särskilda skäl under räkenskapsperioden fastställa en tilläggsbudget.

Finansinspektionen fastställer storleken av de avgifter som ska tas ut hos Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen.

Närmare bestämmelser om uttagandet och redovisningen av avgiften till nämnden får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse

I nämndens bokföring samt vid upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse ska bokföringslagen (1336/1997) iakttas.

15 §

Revision

Nämnden ska för ett kalenderår åt gången välja en i 6 kap. 2 § i revisionslagen (1141/2015) avsedd GR-revisor och revisorssuppleant. Revisorn ska avge en revisionsberättelse till nämnden före utgången av april det år som följer på räkenskapsperioden.

Nämnden ska tillställa Finansinspektionen bokslutet och revisionsberättelsen före utgången av juni det år som följer på räkenskapsperioden.

16 §

Rätt att få uppgifter

Nämnden har trots sekretessbestämmelserna rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsanstalter, av myndigheter och av andra instanser på vilka lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagararbete och inkomster och om förmåner som utbetalats till honom eller henne samt andra behövliga uppgifter,

2) av arbetsgivare få uppgifter om den skadelidandes arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar honom eller henne och om grunderna för dem samt om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter eller vårdinstitut få utlåtanden som de har sam-

RP 299/2018 rd

manställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering.

Den i 1 mom. avsedda rätten att få uppgifter förutsätter att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett ersättningsärende som behandlas.

Nämnden är skyldig att för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. 3 punkten betala en skälig ersättning som motsvarar kostnaderna, om det inte är fråga om att få uppgifter av den aktör inom hälso- och sjukvården som har gett den vård som patientskadeärendet gäller. För sakkunnigutlåtanden som nämnden begär har den som avger utlåtande rätt att få ett skäligt arvode.

17 §

Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter

I fråga om sekretess för medlemmarna i nämnden, anställda vid nämnden och personer som nämnden anlitar som sakkunniga på grundval av ett uppdrag, i fråga om utlämnande av uppgifter som omfattas av sekretess och i fråga om brott mot sekretess tillämpas det som i 30 kap. 1, 3 och 4 § i försäkringsbolagslagen (521/2008) föreskrivs om försäkringsbolag.

18 §

Nämndens rätt att få handräckning i patientskadeärenden

Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet är skyldig att i patientskadeärenden ge nämnden handräckning för att den i 16 § avsedda rätten att få uppgifter ska tillgodoses.

19 §

Tjänsteansvar

På nämndens medlemmar, föredragande, sakkunniga och andra som behandlar nämndens ärenden tillämpas när de sköter nämndens uppgifter bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

20 §

Tillsyn

För tillsynen över de förfaranden som iakttas i finansieringen av nämnden och i nämndens verksamhet i övrigt svarar Finansinspektionen.

21 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om nämndens organisation och förvaltning, om avgörande av förvaltningsärenden, om ordförandens uppgifter och om information i anslutning till nämndens verksamhet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Närmare föreskrifter om organiseringen av arbetet i nämnden meddelas i nämndens arbetsordning, som fastställs vid nämndens allmänna möte.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om trafikskadenämnden (441/2002).

Den i lagen om trafikskadenämnden avsedda trafikskadenämndens och den i patientskadela-
gen avsedda patientskadenämndens verksamhet upphör vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som någon annanstans föreskrivs om trafikskadenämnden eller patientskadenämnden
gäller efter ikraftträdandet av denna lag trafik- och patientskadenämnden.

Ärenden som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid trafikskadenämnden eller pa-
tientskadenämnden överförs till behandling och avgörande i trafik- och patientskadenämnden i
enlighet med bestämmelserna i denna lag och trafikförsäkringslagen och patientförsäkringsla-
gen, i enlighet med vad som i dessa lagar föreskrivs vid ikraftträdandet av denna lag.

Mandatperioden för de ordförande, vice ordförande och andra medlemmar och ersättare vid
trafikskadenämnden och patientskadenämnden som har uppdraget som bisyssla löper ut vid
ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i trafikförsäkringslagen (460/2016) 14 § 1 mom., 15 och 21 §, 29 § 2 och 4 mom., 32 § 3 mom., 42 §, 48 § 1 och 2 mom., 50 och 64—66 §, 67 § 2 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom., 82 § 1 mom., 87 § 1 mom. och 92 § 2 mom. samt

fogas till 34 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 82 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2—5 mom. blir 3—6 mom., som följer:

14 §

Försummelse av upplysningsplikten

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie, dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen mot en lägre premie än vad som avtalats, behöver den överdebiterade premien inte betalas tillbaka.

15 §

Försummelse av anmälan om riskökning

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat den anmälan om riskökning som föreskrivs i 26 § 1 och 2 mom. i lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie när det har fått uppgiften, dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren.

21 §

Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag

RP 299/2018 rd

När ett fordon's ägare eller innehavare tecknar en försäkring för ett fordon som avses i 20 § 3 mom. eller för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon i ett andra försäkringsbolag och ägaren eller innehavaren har skadehistorieuppgifter när det gäller fordon av avsett slag i ett första försäkringsbolag, ska detta första försäkringsbolag på begäran av försäkringstagaren utan dröjsmål skicka skadehistorieuppgifterna till det försäkringsbolag som beviljat den nya försäkringen, dock senast inom 15 dagar från det att begäran framställdes.

29 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift

Statskontoret bestämmer de avgifter som avses i 1 mom. samt ålägger den fordonsägare eller fordonsinnehavare som försummat försäkringsplikten att betala avgifterna till Trafikförsäkringscentralen. Beslut om att avstå från att påföra en försummelseavgift kan endast fattas av särskilda skäl. Ägaren eller innehavaren av fordonet får söka ändring i beslutet på det sätt som förskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/). Ett beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Trafikförsäkringscentralen fakturerar och driver in de i 1 mom. nämnda avgifter som påförs ett fordon's ägare eller innehavare efter det att Statskontorets beslut har vunnit laga kraft. På delgivning av ett beslut till en part tillämpas vad som i 59 § i förvaltningslagen föreskrivs om vanlig delgivning.

32 §

Ersättningsansvar för trafikskada

Vad som i 33—39, 49—62, 62 a, 63, 63 a, 64—68, 73, 79—83 §, samt i 84 § 1 mom., 85 § och 88 § 1 mom. föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Statskontoret.

34 §

Ersättning för personskada

Engångsersättningen räknas ut som ett belopp som motsvarar kapitalvärdet av den fortlöpande ersättningen, med beaktande av den skadelidandes statistiskt uppskattade förväntade livslängd vid tidpunkten för trafikskadan eller vid den tidpunkt då den fortlöpande ersättningen byts ut mot en engångsersättning. Beräkningen av kapitalvärdet grundar sig på en på ofentlig statistik baserad uppskattning av den förväntade livslängden för personer i varje ålders- och födelseårsklass. Räntesats vid beräkningen av kapitalvärden är den uppskattade framtida riskfria räntan på lång sikt.

42 §

Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer

RP 299/2018 rd

En skada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation ersätts inte, om den drabbar

- 1) fordonets ägare, innehavare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla, eller
- 2) egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

48 §

Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

50 §

Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att befria sig från ansvar eller för att begränsa ansvaret åberopa bestämmelserna i 47—49 §, om den som drabbats av en personskada när han eller hon framkallade försäkringsfallet var yngre än tolv år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han eller hon inte kunde ha dömts till straff för brott, eller han eller hon handlade i syfte att förhindra skada på personer eller egendom under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden var försvarbar.

64 §

Trafik- och patientskadenämnden

Bestämmelser om trafik- och patientskadenämnden och dess tillsättande, medlemmar och förvaltning och om finansiering av dess verksamhet finns i lagen om trafik- och patientskadenämnden (/).

65 §

Rätt att begära rekommendation till avgörande och utlåtande av trafik- och patientskadenämnden

RP 299/2018 rd

Den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden i ett ersättningsärende inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut.

Om ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft har meddelats i ett ersättningsärende, får trafik- och patientskadenämnden inte behandla ärendet till den del det har avgjorts vid domstol.

Ett försäkringsbolag får begära rekommendation till avgörande och en domstol får begära ut-låtande av nämnden medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §

Skyldighet att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden

Om ett ersättningsärende inte har avgjorts genom en domstols eller besvärsnämnds dom eller beslut som vunnit laga kraft, ska försäkringsbolaget begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden innan det ger sitt beslut, när ärendet gäller

1) fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall, eller dess kapitalvärde om ersättningen i stället betalas som engångsersättning,

2) förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning med stöd av 5 kap. 8 § i skadeståndslagen,

3) ersättning för men, om skadan är svår,

4) rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet; rekommendation till avgörande behöver dock inte begäras om felet är uppenbart och det har orsakats av en parts eget förfarande eller om det är fråga om ett uppenbart skriv- eller räknefel.

Om försäkringsbolagets beslut avviker från nämndens rekommendation till avgörande till ersättningstagarens nackdel, ska försäkringsbolaget foga rekommendationen till sitt beslut och delge nämnden beslutet.

67 §

Fördröjd ersättning

Dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från dagen efter den dag då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. Om trafik- och patientskadenämndens rekommendation till avgörande ska begäras i ärendet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas först från och med den dag då rekommendationen gavs. Om utredningen ska anses vara otillräcklig endast i fråga om ersättningsbeloppet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas på det ersättningsbelopp som skäligen kan anses vara utrett. För en sådan ersättningspost som med stöd av ett och samma beslut betalas senare räknas dock dröjsmålsförhöjningen från förfallodagen.

79 §

Tid för väckande av talan

RP 299/2018 rd

Om ärendet anhängiggörs i försäkringsnämnden eller trafik- och patientskadenämnden eller i något annat organ som avgör konsumenttvister, avstannar tiden för väckande av talan för den tid som förfarandet i organet pågår.

80 §

Behandling av ersättningsärenden i domstol

Om ersättning på grund av skada som ersätts från trafikförsäkringen yrkas i domstol av ett fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan än denna lag, ska ersättning utdömas i enlighet med denna lag och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Ett belopp som utdömts på detta sätt får tas ut endast hos det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan, och genom att betala ersättningen till den skadelidande blir bolaget befriat från ansvar. Försäkringsbolaget är också skyldigt att betala ersättning till den skadelidande för rättegångskostnader som utdömts på grund av behandling av ett skadeståndsanspråk som ersätts enligt denna lag och dröjsmålsränta.

82 §

Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Ett försäkringsbolag har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster och om förmåner som utbetalats till honom eller henne samt andra uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ersättningsansvaret,

2) av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar denne och grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och socialvårdsinrättningar få utlåtanden som de har sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd och arbetsförmåga och om vård och rehabilitering.

Försäkringsbolaget har rätt att av Skatteförvaltningen få uppgifter om den skadelidandes inkomster enligt 1 mom. 1 punkten, även om beskattningen ännu inte är fastställd.

87 §

Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter

Utöver vad som föreskrivs ovan har Trafikförsäkringscentralen i uppgift att vara nationell byrå och i direktivet avsedd nationell garantifond samt att sammanställa statistik över ersatta

RP 299/2018 rd

trafikskador (*trafikskadestatistik*) och över ersättningar som betalats från trafikförsäkringen per fordonsgroup (*riskundersökning*). Närmare bestämmelser om innehållet i riskundersökningen får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

92 §

Försäkringsbolags likvidation eller konkurs

Trafikförsäkringscentralen ska i samband med ett finländskt försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet och de tillgångar som svarar mot beståndet har överförts till centralen, samt sköta övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Om likvidationen eller konkursen gäller ett försäkringsbolag vars hemort finns i en annan EES-stat än Finland, inträder Trafikförsäkringscentralens skyldighet att betala ersättningar vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om Trafikförsäkringscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016) 11 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 19 a § som följer:

11 §

Beslutförhet och jäv hos styrelsen

Styrelsen är beslutför när mötets ordförande och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Majoritetens åsikt gäller som styrelsens beslut. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst. Om rösterna faller lika vid val av ordförande, avgörs valet genom lottdragning.

19 a §

Tillsyn

För tillsynen över att de förfaranden och försäkringsmatematiska faktorer som ska tillämpas i Trafikförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet iaktas svarar Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om delegationen för personskadeärenden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om delegationen för personskadeärenden (513/2004) 2 § 2 mom. och 3 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1205/2005,
som följer:

2 §

Delegationens uppgifter

Delegationen har trots bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att av domstolarna på begäran avgiftsfritt få domar genom vilka ersättning dömts att betalas för personskador eller lidande. Detsamma gäller delegationens rätt att av den i 1 § i lagen om trafik- och patientskadenämnden (/) avsedda trafik- och patientskadenämnden få dess utlåtanden och av Statskontoret få dess beslut om ersättning för personskador eller lidande.

3 §

Delegationens sammansättning

Ordföranden och tre av de andra medlemmarna ska vara ordinarie domare. Statsrådet förordnar dessa till uppgifterna i fråga för högst fem år i taget. Medlemmar i delegationen är dessutom trafik- och patientskadenämndens ordförande och vice ordförande med uppdraget som huvudsyssla.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 12 och 13 punkten, sådana de lyder i lag 752/2012, som följer:

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

-
- 12) Trafikförsäkringscentralen enligt lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016) och trafik- och patientskadenämnden enligt lagen om trafik- och patientskadenämnden (/),
13) Patientförsäkringscentralen enligt lagen om Patientförsäkringscentralen (/),
-

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 10 och 11
punkten, sådana de lyder i lag 758/2012, som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

-
- 10) Trafikförsäkringscentralen enligt lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016) och
trafik- och patientskadenämnden enligt lagen om trafik- och patientskadenämnden (/),
11) Patientförsäkringscentralen enligt lagen om Patientförsäkringscentralen (/),
-

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) en ny 8 a § som följer:

8 a §

Skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar för den som får yrkesinriktad rehabilitering

Det försäkringsbolag, Trafikförsäkringscentralen och Statskontoret som betalar ersättning för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering ska för rehabiliteringsklienten teckna en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) för skadefall som kan inträffa vid arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning och arbetspraktik som ingår i rehabiliteringen. På rehabiliteringsklientens årsarbetsinkomst och på den dagpenning som betalas till rehabiliteringsklienten tillämpas 278 § 2 och 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 5 december 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

2.

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i trafikförsäkringslagen (460/2016) 14 § 1 mom., 15 och 21 §, 29 § 2 och 4 mom., 32 § 3 mom., 42 §, 48 § 1 och 2 mom., 50 och 64—66 §, 67 § 2 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom., 82 § 1 mom., 87 § 1 mom. och 92 § 2 mom. samt
fogas till 34 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 82 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2—5 mom. blir 3—6 mom., som följer:

Gällande lydelse

14 §

Försummelse av upplysningsplikten

Om en försäkringstagare uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen mot en lägre premie än vad som avtalats, behöver den överdebiterade premien inte betalas tillbaka.

15 §

Försummelse av anmälan om riskökning

Föreslagen lydelse

14 §

Försummelse av upplysningsplikten

Om en försäkringstagare uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie, *dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren*. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen mot en lägre premie än vad som avtalats, behöver den överdebiterade premien inte betalas tillbaka.

15 §

Försummelse av anmälan om riskökning

Gällande lydelse

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, försummat den anmälan om riskökning som föreskrivs i 26 § 1 och 2 mom. i lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie när det har fått uppgiften.

21 §

Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag

När ett fordons ägare eller innehavare överför försäkringen för ett fordon som avses i 20 § 3 mom. till ett annat försäkringsbolag eller tecknar en försäkring för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon och ägaren eller innehavaren har skadehistorieuppgifter när det gäller fordon av avsett slag i något annat försäkringsbolag, ska detta andra försäkringsbolag på begäran av försäkringstagaren utan dröjsmål skicka skadehistorieuppgifterna till det försäkringsbolag som beviljat den nya försäkringen, dock senast inom 15 dagar från det att begäran framställdes.

29 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift

Statskontoret bestämmer de avgifter som avses i 1 mom. samt ålägger den fordonsägare eller fordonsinnehavare som försummat försäkringsplikten att betala avgifterna till Trafikförsäkringscentralen. Beslut om att avstå från att påföra en försummelseavgift kan endast fattas av särskilda skäl. Ägaren eller innehavaren av fordonet får söka ändring i beslutet på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Föreslagen lydelse

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, *har* försummat den anmälan om riskökning som föreskrivs i 26 § 1 och 2 mom. i lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie när det har fått uppgiften, *dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren.*

21 §

Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag

När ett fordons ägare eller innehavare *tecknar en försäkring* för ett fordon som avses i 20 § 3 mom. *eller för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon i ett andra försäkringsbolag* och ägaren eller innehavaren har skadehistorieuppgifter när det gäller fordon av avsett slag i ett första försäkringsbolag, ska detta första försäkringsbolag på begäran av försäkringstagaren utan dröjsmål skicka skadehistorieuppgifterna till det försäkringsbolag som beviljat den nya försäkringen, dock senast inom 15 dagar från det att begäran framställdes.

29 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift

Statskontoret bestämmer de avgifter som avses i 1 mom. samt ålägger den fordonsägare eller fordonsinnehavare som försummat försäkringsplikten att betala avgifterna till Trafikförsäkringscentralen. Beslut om att avstå från att påföra en försummelseavgift kan endast fattas av särskilda skäl. Ägaren eller innehavaren av fordonet får söka ändring i beslutet på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/). Ett beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta*

RP 299/2018 rd

Gällande lydelse

Trafikförsäkringscentralen fakturerar och driver in de i 1 mom. nämnda avgifter som påförs ett fordonns ägare eller innehavare.

32 §

Ersättningsansvar för trafikskada

Vad som i 33—39, 49—68, 73 och 79—83 § samt i 84 § 1 mom. och 85 § föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Statskontoret.

34 §

42 §
Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer

En skada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation ersätts

Föreslagen lydelse

förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Trafikförsäkringscentralen fakturerar och driver in de i 1 mom. nämnda avgifter som påförs ett fordonns ägare eller innehavare *efter det att Statskontorets beslut har vunnit laga kraft. På delgivning av ett beslut till en part tillämpas vad som i 59 § i förvaltningslagen föreskrivs om vanlig delgivning.*

32 §

Ersättningsansvar för trafikskada

Vad som i 33—39, 49—62, 62 a, 63, 63 a, 64—68, 73, 79—83 §, samt i 84 § 1 mom., 85 § och 88 § 1 mom. föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Statskontoret.

34 §

Ersättning för personskada

Engångsersättningen räknas ut som ett belopp som motsvarar kapitalvärdet av den fortlöpande ersättningen, med beaktande av den skadelidandes statistiskt uppskattade förväntade livslängd vid tidpunkten för trafikskadan eller vid den tidpunkt då den fortlöpande ersättningen byts ut mot en engångsersättning. Beräkningen av kapitalvärdet grundar sig på en på offentlig statistik baserad uppskattning av den förväntade livslängden för personer i varje ålders- och födelseårsklass. Räntesats vid beräkningen av kapitalvärden är den uppskattade framtida riskfria räntan på lång sikt.

42 §

Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer

En skada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation ersätts

Gällande lydelse

inte, om den drabbar

1) fordonets ägare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla, eller

2) egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

48 §

Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan sådana ämnen, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan sådana ämnen, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

50 §

Otilräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att befria sig från ansvar eller för att begränsa ansvaret åberopa bestämmelserna i 47—49 §, om den som drabbats av en personskada vid tid-

Föreslagen lydelse

inte, om den drabbar

1) fordonets ägare, *innehavare*, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla, eller

2) egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

48 §

Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan *alkohol och något annat berusningsmedel*, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan *alkohol och något annat berusningsmedel*, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

50 §

Otilräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att befria sig från ansvar eller för att begränsa ansvaret åberopa bestämmelserna i 47—49 §, om den som drabbats av en personskada *när*

Gällande lydelse

punkten för skadan var yngre än tolv år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han eller hon inte kunde ha dömts till straff för brott, eller han eller hon handlade i syfte att förhindra skada på personer eller egendom under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden var försvarbar.

64 §

Trafikskadenämnden

Bestämmelser om trafikskadenämnden och dess tillsättande, medlemmar och förvaltning och om finansiering av dess verksamhet finns i lagen om trafikskadenämnden (441/2002).

65 §

Rätt att begära utlåtande av trafikskadenämnden

Den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära utlåtande av trafikskadenämnden i ett ersättningsärende inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut.

Om ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft har meddelats i ett ersättningsärende, får trafikskadenämnden inte behandla den del av ärendet som domstolen avgjort.

Ett försäkringsbolag och en domstol får begära utlåtande av trafikskadenämnden medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §

Skyldighet att begära utlåtande av trafikskadenämnden

Om ett ersättningsärende inte har avgjorts genom en domstols eller besvärsnämnds

Föreslagen lydelse

han eller hon framkallade försäkringsfallet var yngre än tolv år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han eller hon inte kunde ha dömts till straff för brott, eller han eller hon handlade i syfte att förhindra skada på personer eller egendom under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden var försvarbar.

64 §

Trafik- och patientskadenämnden

Bestämmelser om trafik- och patientskadenämnden och dess tillsättande, medlemmar och förvaltning och om finansiering av dess verksamhet finns i lagen om trafik- och patientskadenämnden (/).

65 §

Rätt att begära rekommendation till avgörande och utlåtande av trafik- och patientskadenämnden

Den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära *rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden* i ett ersättningsärende inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut.

Om ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft har meddelats i ett ersättningsärende, får *trafik- och patientskadenämnden* inte behandla *ärendet till den del det har avgjorts vid domstol*.

Ett försäkringsbolag *får begära rekommendation till avgörande* och en domstol får begära utlåtande av *nämnden* medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §

Skyldighet att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden

Om ett ersättningsärende inte har avgjorts genom en domstols eller besvärsnämnds

Gällande lydelse

dom eller beslut som vunnit laga kraft, ska försäkringsbolaget begära utlåtande av trafikskadenämnden innan det ger sitt beslut, när ärendet gäller

1) fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall eller kapitalvärdet av den fortlöpande ersättning som betalas som engångsersättning i stället för sådan ersättning,

2) förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning med stöd av 5 kap. 8 § i skadeståndslagen,

3) ersättning för men, om skadan är svår,

4) rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet; utlåtande behöver dock inte begäras om felet är uppenbart och det har orsakats av en parts eget förfarande eller om det är fråga om ett uppenbart skriv- eller räknefel.

Om försäkringsbolagets beslut avviker från trafikskadenämndens utlåtande till ersättningstagarens nackdel, ska försäkringsbolaget foga utlåtandet till sitt beslut och delge nämnden beslutet.

67 §

Fördröjd ersättning

 Dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från och med den dag då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. Om utlåtande av trafikskadenämnden ska begäras i ärendet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas först från och med den dag då utlåtandet gavs. Om utredningen ska anses vara otillräcklig endast i fråga om ersättningsbeloppet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas på det ersättningsbelopp som skäligen kan anses vara utrett. För en sådan ersättningspost som med stöd av ett och samma beslut ska betalas senare räknas dock dröjsmålsförhöjningen från förfallodagen.

Föreslagen lydelse

dom eller beslut som vunnit laga kraft, ska försäkringsbolaget begära *rekommendation till avgörande* av trafik- och patientskadenämnden innan det ger sitt beslut, när ärendet gäller

1) fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall, *eller dess kapitalvärde om ersättningen i stället betalas som engångsersättning,*

2) förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning med stöd av 5 kap. 8 § i skadeståndslagen,

3) ersättning för men, om skadan är svår,

4) rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet; *rekommendation till avgörande* behöver dock inte begäras om felet är uppenbart och det har orsakats av en parts eget förfarande eller om det är fråga om ett uppenbart skriv- eller räknefel.

Om försäkringsbolagets beslut avviker från nämndens *rekommendation till avgörande* till ersättningstagarens nackdel, ska försäkringsbolaget foga *rekommendationen* till sitt beslut och delge nämnden beslutet.

67 §

Fördröjd ersättning

 Dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från *dagen efter den dag* då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. Om *trafik- och patientskadenämndens rekommendation till avgörande* ska begäras i ärendet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas först från och med den dag då *rekommendationen* gavs. Om utredningen ska anses vara otillräcklig endast i fråga om ersättningsbeloppet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas på det ersättningsbelopp som skäligen kan anses vara utrett. För en sådan ersättningspost som med stöd av ett och samma beslut betalas senare räknas dock dröjsmålsförhöjningen från förfallodagen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

79 §

79 §

Tid för väckande av talan

Tid för väckande av talan

Om ärendet anhängiggörs i Försäkringsnämnden eller trafikskadenämnden eller i något annat organ som avgör konsumenttvister, avstannar tiden för väckande av talan för den tid som förfarandet i organet pågår.

Om ärendet anhängiggörs i försäkringsnämnden eller *trafik- och patientskadennämnden* eller i något annat organ som avgör konsumenttvister, avstannar tiden för väckande av talan för den tid som förfarandet i organet pågår.

80 §

80 §

Behandling av ersättningsärenden i domstol

Behandling av ersättningsärenden i domstol

Om ersättning för trafikskada yrkas i domstol av ett fordon's ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan än denna lag, ska ersättning utdömas i enlighet med denna lag och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Ett belopp som utdömts på detta sett får endast tas ut hos det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan och genom att betala ersättningen till den skadelidande blir bolaget befriat från ansvar. Försäkringsbolaget är också skyldigt att betala ersättning till den skadelidande för rättegångskostnader som utdömts på grund av behandling av ett skadeståndsanspråk som ersätts enligt denna lag och dröjsmålsränta.

Om ersättning *på grund av skada som ersätts från trafikförsäkringen* yrkas i domstol av ett fordon's ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan än denna lag, ska ersättning utdömas i enlighet med denna lag och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Ett belopp som utdömts på detta sätt får tas ut endast hos det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan, och genom att betala ersättningen till den skadelidande blir bolaget befriat från ansvar. Försäkringsbolaget är också skyldigt att betala ersättning till den skadelidande för rättegångskostnader som utdömts på grund av behandling av ett skadeståndsanspråk som ersätts enligt denna lag och dröjsmålsränta.

82 §

82 §

Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Ett försäkringsbolag har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsinstitut

Ett försäkringsbolag har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsanstalter

Gällande lydelse

som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster, förmåner som utbetalats till honom eller henne och om andra motsvarande omständigheter,

2) av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar denne och om grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering och av andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården samt av producenter av sociala tjänster eller vårdinstitut på begäran få utlåtanden som de sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering.

Föreslagen lydelse

som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster och om förmåner som utbetalats till honom eller henne samt andra uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ersättningsansvaret,

2) av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar denne och grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och socialvårdsinrättningar få utlåtanden som de har sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd och arbetsförmåga och om vård och rehabilitering.

Försäkringsbolaget har rätt att av Skatteförvaltningen få uppgifter om den skadelidandes inkomster enligt 1 mom. 1 punkten, även om beskattningen ännu inte är fastställd.

87 §

Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter

Utöver vad som föreskrivs ovan har Trafikförsäkringscentralen i uppgift att vara nationell byrå samt sammanställa statistik över ersatta trafikskador (*trafikskadestatistik*) och över ersättningar som betalats från trafikförsäkringen fordonsgruppsvis (*riskundersökning*). Närmare bestämmelser om innehållet i riskundersökningen får utfärdas genom förordning av social- och häl-

87 §

Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter

Utöver vad som föreskrivs ovan har Trafikförsäkringscentralen i uppgift att vara nationell byrå och i direktivet avsedd nationell garantifond samt att sammanställa statistik över ersatta trafikskador (*trafikskadestatistik*) och över ersättningar som betalats från trafikförsäkringen per fordonsgrupp (*riskundersökning*). Närmare bestämmelser om innehållet i riskundersökningen får ut-

RP 299/2018 rd

Gällande lydelse

sovårdsministeriet.

Föreslagen lydelse

färdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

92 §

Försäkringsbolags likvidation eller konkurs

Trafikförsäkringscentralen ska i samband med ett försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet och de tillgångar som svarar mot beståndet har överförts till centralen, samt sköta övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Om likvidationen eller konkursen gäller ett försäkringsbolag vars hemort finns i en annan EES-stat än Finland, inträder Trafikförsäkringscentralens skyldighet att betala ersättningar vid den tidpunkt som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

92 §

Försäkringsbolags likvidation eller konkurs

Trafikförsäkringscentralen ska i samband med ett *finländskt* försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet och de tillgångar som svarar mot beståndet har överförts till centralen, samt sköta övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Om likvidationen eller konkursen gäller ett försäkringsbolag vars hemort finns i en annan EES-stat än Finland, inträder Trafikförsäkringscentralens skyldighet att betala ersättningar vid den tidpunkt som *Finansinspektionen* bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Trafikförsäkringscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016) 11 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 19 a § som följer:

Gällande lydelse

11 §

Beslutförhet och jäv hos styrelsen

Styrelsen är beslutför när mötets ordförande och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Majoritetens åsikt gäller som styrelsens beslut. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst.

Föreslagen lydelse

11 §

Beslutförhet och jäv hos styrelsen

Styrelsen är beslutför när mötets ordförande och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Majoritetens åsikt gäller som styrelsens beslut. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst. *Om rösterna faller lika vid val av ordförande, avgörs valet genom lottdragning.*

19 a §

Tillsyn

För tillsynen över att de förfaranden och försäkringsmatematiska faktorer som ska tillämpas i Trafikförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet iakttas svarar Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om delegationen för personskadeärenden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om delegationen för personskadeärenden (513/2004) 2 § 2 mom. och 3 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1205/2005,
som följer:

Gällande lydelse

2 §

Delegationens uppgifter

Delegationen har utan hinder av bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att av domstolarna på begäran avgiftsfritt få domar genom vilka ersättning dömts att betalas för personskador eller lidande. Detsamma gäller delegationens rätt att av den i 1 § i lagen om trafikskadenämnden (441/2002) avsedda trafikskadenämnden och den i 11 § i patientskadelagen (585/1986) avsedda patientskadenämnden få deras utlåtanden och av Statskontoret få dess beslut om ersättning för personskador eller lidande.

3 §

Delegationens sammansättning

Ordföranden och tre av de andra medlemmarna skall vara ordinarie domare, *vilka* statsrådet förordnar till uppgiften för högst fem år i taget. Medlemmar i delegationen är dessutom ordföranden för trafikskadenäm-

Föreslagen lydelse

2 §

Delegationens uppgifter

Delegationen har *trots* bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att av domstolarna på begäran avgiftsfritt få domar genom vilka ersättning dömts att betalas för personskador eller lidande. Detsamma gäller delegationens rätt att av den i 1 § i *lagen om trafik- och patientskadenämnden* (/) avsedda *trafik- och patientskadenämnden få dess utlåtanden* och av Statskontoret få dess beslut om ersättning för personskador eller lidande.

3 §

Delegationens sammansättning

Ordföranden och tre av de andra medlemmarna ska vara ordinarie domare. Statsrådet förordnar *dessa till uppgifterna i fråga* för högst fem år i taget. Medlemmar i delegationen är dessutom *trafik- och patientska-*

5.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 12 och 13 punkten, sådana de lyder i lag 752/2012, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

12) Trafikförsäkringscentralen enligt trafikförsäkringslagen (279/1959) och trafikskadenämnden enligt lagen om trafikskadenämnden (441/2002),

13) Patientförsäkringscentralen och *patientskadenämnden* enligt patientskadelagen (585/1986),

Föreslagen lydelse

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

12) Trafikförsäkringscentralen enligt *lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016)* och *trafik- och patientskadenämnden* enligt *lagen om trafik- och patientskadenämnden (/)*,

13) Patientförsäkringscentralen enligt *lagen om Patientförsäkringscentralen (/)*,

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 10 och 11 punkten, sådana de lyder i lag 758/2012, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

10) Trafikförsäkringscentralen enligt trafikförsäkringslagen (279/1959) och trafikskadenämnden enligt lagen om trafikskadenämnden (441/2002),

11) Patientförsäkringscentralen *och patientskadelenämnden* enligt patientskadelagen (585/1986),

Föreslagen lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

10) Trafikförsäkringscentralen enligt *lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016)* och *trafik- och patientskadelenämnden* enligt *lagen om trafik- och patientskadelenämnden (/)*,

11) Patientförsäkringscentralen enligt *lagen om Patientförsäkringscentralen (/)*,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Social- och hälsovårdsministeriets förordning

om trafik- och patientskadenämnden

I enlighet med social- och hälsovårdsministeriets beslut föreskrivs med stöd av 22 § 1 mom. i lagen om trafik- och patientskadenämnden (/):

1 §

Förordnande av ordförandena och medlemmarna

Nämndens allmänna möte förordnar ordförandena, vice ordförandena, de övriga medlemmarna och ersättarna i nämndens sektioner.

2 §

Sektionernas sammansättning och beslutförhet

Till en sektion hör en ordförande och minst tre andra medlemmar. Sektionen är beslutför när mötets ordförande och minst två medlemmar eller ersättare är närvarande.

3 §

Avgörande av ärenden

Ärendena avgörs vid det allmänna mötet eller i plenum eller en sektion med enkel majoritet. Om rösterna faller lika, gäller som beslut den mening som ordföranden har understött.

4 §

Anlitande av sakkunniga

Plenum kan till permanenta sakkunniga högst för nämndens mandattid åt gången utse personer som företräder expertis av betydelse för avgörandet av ärenden.

Nämnden har rätt att höra också andra sakkunniga än de som avses i 1 mom. och att inhämta utlåtanden.

5 §

Förvaltningssektionen

För behandling av de förvaltningsärenden som nämns i nämndens arbetsordning finns vid nämnden en förvaltningssektion.

Till förvaltningssektionen hör ordföranden och vice ordförandena för nämnden och tre andra medlemmar som förordnats av det allmänna mötet. Det allmänna mötet kan förordna ersättare till sektionen.

Ordförande för förvaltningssektionen är nämndens ordförande och när han eller hon har förhinder en vice ordförande.

Förvaltningssektionen är beslutförför när mötets ordförande och minst fyra andra medlemmar eller ersättare, varav en ska vara vice ordförande, är närvarande.

6 §

Namnteckningsrätt för nämnden

Nämndens ordförande och de personer som särskilt förordnats av nämndens allmänna möte har rätt att företräda nämnden och att teckna dess namn.

7 §

Nämndens budget

Det allmänna mötet ska årligen före utgången av oktober lämna budgetförslaget för följande års verksamhet till Finansinspektionen, som efter att ha begärt utlåtanden från Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen och Statskontoret ska fastställa nämndens budget före utgången av november.

Finansinspektionen fastställer de ändringar i budgeten som görs under budgetåret.

8 §

Medlemmarnas arvoden

Medlemmarna och ersättarna i nämnden får arvoden i enlighet med de grunder som fastställts i budgeten. Det allmänna mötet bestämmer grunderna för arvoden och löneförmåner till nämndens föredragande och andra tjänstemän inom ramen för den fastställda budgeten.

9 §

Information

Nämnden ska ha en webbplats som uppdateras och där det finns tydlig, begriplig och lättillgänglig information om nämnden och det förfarande som nämnden iakttar. Webbplatsen ska innehålla åtminstone den information som avses i artiklarna 5.2 a, 7.1, 7.2 och 15.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG.

Nämnden ska på begäran lämna den information som avses i 1 mom. skriftligen eller i någon annan varaktig form.

När förfarandet inleds ska nämnden underrätta parterna om deras rätt att anlita jurist eller någon annan person som biträde eller företrädare samt en fysisk person som begär utlåtande om dennes rätt att återkalla sin ansökan.

10 §

RP 299/2018 rd

Skyldighet att lämna information om tvistlösning

Nämnden ska med två års mellanrum lämna den information som avses i artikel 19.3 i det direktiv som nämns i 11 § till justitieministeriet.

11 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Nämndens budgetförslag för verksamheten 2021 ska lämnas till Finansinspektionen före utgången av september 2020. Finansinspektionen ska fastställa nämndens budget inom en månad efter att budgetförslaget har lämnats.